

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Tisza kormánya

Debrecen, június 7.

A kormányválság gyors megoldása, amely már a mai napon *Tisza István grófnak az új kabinet alakításával való megbízatására* vezetett, igazolja azt a tegnapi jelentésünket, hogy a legirányadóbb helyen, a munkapárt egységének fentartásában és az eddigi politikai irány folytatásában látják a kibontakozás egyedüli lehetőségét. A helyzet alapos mérlegelése folytán a korona akarata *odairányult*, hogy a válság *dologi* megoldása a parlamentáris status quo alapján s ama *kipróbált többség* támogatására támaszkodva történjék, mely a jogrendet, a nyugodt törvényhozói munkásságot s az ország konszolidációját a parlamenti anarchia ellen egyedül biztosíthatja: ez a *nemzeti munkapárt*.

Minden más alakulást eleve kizárt e többség benső ereje, szoros diszciplinált-sága, a közélet érdekében bevált szolgálatainak sikere s az előtte álló nagy feladat, hogy művét bármely rázkódtatástól megóvja, az ország egészséges konszolidációjának munkáját pedig erélyesen folytassa. De kizártnak volt tekinthető a más irányú megoldás pusztá lehetőségére is annak folytán, hogy *a többi pártok képtelenek a kormányzat teljesítésére*, mert hiányzik ehhez bennük a homogenitás, a fegyelmezettség, s az állampolgár iránt való érzék. Üres jelszó-politikából állt egész közéleti működésük, jelszavaik cserbenhagyása merítette ki

kormányzásukat a koalíció ideje alatt, *amelyek* a többségekből, amiket a parlamenti anarchia óta azt tekintettek hivatásuknak, hogy a nemzeti munkát akadályozzák, hol az erőszakos obstrukcióval, hol parlamenti zendülésekkel, hol botrányok felidézésével pótolva ki létjoguk hiányait.

Az ország keservesen emlékszik ma is ama pár évre, mikor a koalíció elvtelen és következtelen kapkodásai bitorolták a kormányzatot. Merő önámítás abban képzelegnünk, hogy a nemzet többsége egy új koalíció keretei közt visszaóhajtáná őket. Maguk volnának a legjobban megakadva, ha az ország programot kívánna tőlük s rászorítaná őket, hogy ezért helyt is álljanak és felelősséget viseljenek. A negativumnak ez emberei a pozitív feladatokhoz nem termettek s ha az ország valaha még rájuk szorulna, újból megismétlődnek a benső meghasonlás, az egymás cserbenhagyása, vagy bemártása, a kebelbeli hajszák és árnykodások ama folyamata, amitől a koalíció szétszűllött s az ország rengeteg kárt szenvedett.

Ily tapasztalatok után semmi kecsegtető sem volt abban, hogy az ellenzékkel az állam sorsának intézése körül bármely kísérlet történjék. Magyarország érdekei sokkal kényesebbek, s a lezajlott keleti válság után sokkal követelőbbek, semhogy az ily kísérlet kudarcát megkockáztathattuk volna. Ezért szó sem lehet arról, hogy a mostani kormányválság megoldásánál az ellenzék bármely kombinációba jöhessen.

De arról sem lehetett szó, hogy a nemzeti munkapárt feladjon bármit azokból az

ellen annyi küzdelem és áldozat árán a törvényhozás munkaképességének biztosítására emelt. Az ellenzék követelése: „a restitutio in integrum”, nem egyéb, mint a levert parlamenti anarchia felújításának kísérlete. Ez beleütközik a nemzet javaiba, kockáztatja mindazt, amit a munkapárt az eddigi rombolásból kimentett s a jövőben biztosítani remélt. A parlamenti anarchia aláásná újra hazánk tekintélyét, megrendítené hitelét, kompromitálná nemzetközi állását, s meggyengítené alkotmányos létét. A nemzeti munkapárt ezzel az anarchiával vette föl az élet-halálharcot, győzelmet aratott rajta s az ország közvéleménye, a külföld elismerő figyelme tapsoltak sikeréhez. Szó sem lehetett tehát most oly tranzakciók felől, melyek a kormányzó többségi pártot a parlamentáris javára és az ország érdekében kivívott siker eredményeitől megfosztanák.

Azokban a körökben, hol az ellenzék féltelenkedései nem homályosíthatták el a helyzet megítélésére szükséges higgadtságot, bizton remélik, hogy a munkapárt egységességének illetően bebizonyítása folytán *egyáltalában nem idézik fel újabb elkeseredett harcok rémségeit*. Hanem ellenkezőleg: inkább azt remélik, hogy az ellenzéknek a felelősség érzetétől áthatott elemei Tisza István gróf megbízatásából meg fogják érteni azt a beható intelmet, hogy *most már keresni kell a normális parlamenti viszonyokra való áttérést*. Tisza István gróf deignálása után máris alkalmat

Ezüstmenyegzőre.

D. L.-nak.

Két ifju kél messze utra
Rózsaszínű hajnalon.
Száll az idő . . . gyorsan futva,
Véle öröm s fájdalom.

Most szivárványruha raita.
Néz s mosolyog édesen.
Majd jön forgószélet haitva
S bura válik a jelen.

A két ifju kéz a kézben.
Szív a szíven úgy halad.
Küzdve, bizva harcrakészen.
Dulna bár a forgatag.

Lezajlott már negvedszázad.
Szent esküjök a pecsét.
Hogy építnek sziklaházat.
Fogva egymás jobb kezét.

Év év után dől a sirba.
Nemzedéket eltemet.
Az ifju pár harcol bizva.
Fegyvere — hü Szeretet!

Házuk épül évről-évre.
Növekedik a család.
Itt állnak ma partot érve
S ünnepel sok jó barát.

Megpihelve hátra néznek . . .
Mennyi könny és küzdelem!
Tünik árnya fojtó vésznek . . .
Eliúzi hü Szerelem!

Ezüstfodru felhő lebeg
Menyegzőtök ünnepén.
Harmatával öntözze meg.
Amit dalba füztem én.

Csendüljön majd aranyharang.
Mikor a haj hófehér.
Ezüstnapra jöjjön arany.
Boldog az, ki ilyet ér!

Könyves-Tóth Kálmán.

Anna.

Irta: Fényes Jenő.

Anna ebédközben odahajolt az apjához és a fogai között elsuttogta:

— Ebéd után jöjj be a szobámba!

Pákay nem értette meg a lánvát. Egész hangosan kérdezte meg tőle:

— Hozzám szóltál valamit?

Anna csodálkozva nézett körül:

— Én, én nem szóltam semmit.

Bosszantotta, hogy nem értette meg az apja. Később újra odahajolt hozzá:

— Jöjj be a szobámba! Nem velem együtt! Majd később!

Pákay bólintott a fejével. Ebéd után Anna felállott az asztaltól. Paula mögött kellett elmennie, hogy kijusson az asztal mellől. Mikor hozzáért, szeretettel megveregette mezitelen nyakát. Paula hátrafordította a fejét. És viszonzásul egy csókot intett Anna felé. Pákay türelmetlen volt. Néhány pillanat múlva bement a leányához.

— Mi az Anna? Mi történt? — kérdezte gyorsan.

Anna mosolygott.

— Meg vagy ijedve apus? No-no, ne félj! Nincs semmi baj. Ül le szépen! Ül le! (Odatolt eléje egy széket) Ide ni! (Pákay leült.) Igy. Nincs semmi baj. Ellenkezőleg.

— De hát mit akarsz?

— Beszélni akarok veled. Csak beszélhetek az apámmal?!

— Jó, jó, hát kezd el, szólj!

— Beszélek. De csakis úgy, ha teljesítesz egy kérésemet.

— Mi az?

— Igérd meg, hogy nem fogsz közbeszólni, amíg beszéllek. Nem szabad közbeszólnod.

— Jó, jó csak beszéli már!

— Hát megígéred?

— Igen, igen. Megígérem.

— Nos. Apus én azt akarom, hogy adjuk férjhez Paulát.

— Mit beszélsz?

— Apus, egy szót sem! Megígérted, hogy nem szólsz közbe!

talált annak kijelentésére, hogy ő és kormánya nem fogják a hacot provokálni, de nem fognak az elől kitérni sem. Az ellenzéken mulik tehát, hogy béke lesz-e.

A város számol

Hova lett a kilenc és fél millió?

Megirtuk tegnap, hogy a belügyminiszter az egyetemi kórház fölépítése érdekében fölveendő három milliós kölcsön ügyével kapcsolatban kérdést intézett Debrecen város tanácsához: adjon fölvilágosítást, hova, mire fordította a kilenc és fél milliós kölcsönt, a melynek három milliós egyik részlete az egyetemi kórház költségei fedezésére volt kijelölve? A városi tanács ma küldte meg a választ leiratra.

A tegnap ismertett okokon kívül föl sorolta még a fölterjesztésben a tanács, hogy a Piac-utca 26-28. számú házak építési költségeinek fedezésére, illetve az erre vett kölcsön visszafizetésére kellett 1,500.000 korona;

a katonai barakokra kellett 315.000 korona;

a szepitési alpból vett kölcsön visszafizetésére 1,000.000 korona;

a Piac-utca 11-13. számú ingatlan vételárára 157.000 korona;

a gázgyár és villamos telep kibővítésére 380.000 korona s ezenkívül több ingatlan vételárának, néhány kisebb függőkölcsönnek kifizetését kellett teljesíteni, a még meglevő 1,300.000 koronára pedig már ez összeget jóval meghaladó előirányzást tett a közgyűlés. A kiutalványozásokra és kifizetésekre vonatkozó elhatározásokat pedig a belügyminiszter mindig jóváhagyta.

A tanács kéri még fölterjesztésében a belügyminisztert, hogy a döntést még e hó 10-ike előtt hozza meg és közölje a tanáccsal.

— Ej!

— Én azt akarom, hogy most, azonnal legyen meg az eljegyzésük. Tudod jól, hogy szeretik egymást. Béla imádja Paulát. Tudom, hogy hozzá is adnátok szívesen, csak félték tőlem. Félték, hogy míg én itthon vagyok, Paulát nem engedem férjhez menni. Félték megbántani engem. Tehát vártok. De mire? Én nem fogok férjhez menni. Huszonnyolc éves vagyok. Nem vagyok szép. Senkisémet szeret belém. Akárkihez pedig nem megyek férjhez, csak azért, hogy ne legyek itthon.

— De Annám . . . !

— Hiába apus! nem engedem, hogy tovább egyetlen napot is elvegyetek a Paula boldogságából. Követem, hogy azonnal tartanak meg az eljegyzésüket.

— Lehetetlen, amit akarsz. Én nem engedem Paulát előttem férjhez menni.

— De apus, értsd meg, én nem megyek férjhez. Ameddig megtűrtök itthon . . .

— Annám!

— Ameddig megtűrtök, veletek maradok. Nem kell ám minden lánynak férjhez menni! Nincs az megírva sehol. Én itthon akarok maradni.

— Nem, nem, ez lehetetlen.

— Apus, ne is próbálj ellenkezni! Most,

Ok nélkül késnek a vízvezeték megnyitásával.

A polgármester a vízművekről.

Uristen könyörülj rajtunk. Vagy adj kevesebb port, vagy több vizet, de mindenestre vedd el tőlünk a vízvezeték, hadd kezdjék el újra azt a kevés locsolást, amit eddig végeztetett a mi földi gondviselésünk.

Mert így van. Amíg nem volt vízvezetékünk, mégis csak megjelent néha-néha egy rozoga vizeskocsi, még rozogább két gebével s egy szunyókáló bácsival a kocsisülésén, aki álmában néha megnyomta az öntözőcsövet megnyitó pedált s ilyenkor el-elesőpönt a porba egy-két elszorodott vizesöpp. De most már, mióta vízvezetékünk van ezek a vizesöppök is megszüntek s a nagyritkán megkönyörülő felhőkön kívül nem látnak öntözést a porfedte utcák.

Kontrasznak látszik az egész dolog. Van vízvezetékünk s éppen ezért nincs öntözés az utcákon. Pedig egészen így áll a dolog.

A vízvezeték gépházban vízszivárgás van s ezért nem lehet ott dolgozni — ez volt a válasz arra, hogy miért nem indítják meg a vízvezeték. — Azt is mondták, bokáig erő víz van a gépek körül s így a villamosvezeték árama miatt életveszélyes a gépházban való tartózkodás. Erre elrendeltek egy bírói szemlét, hogy ki tartozik a bajon segíteni, bizottságok tartottak ülést, meg megint ülést, de a kijávitás iránt, amely szakértők alapos véleménye szerint mindössze is pár száz koronába kerülne, semmi intézkedés nem történt s így Debreczen város polgársága, amely olyan nagy áldozatokat hozott, ma sem élvezheti annak a vízvezetéknek előnyeit, amely már március közepére teljesen készen volt s amely a próbáuzemnél kitűnően működött is.

Hogy pedig mennyire igaz a szakértők által támogatott az az állításunk, hogy a vízvezeték gépházban nem olyan nagy a baj, mint ahogyan annak hírért költötték, szemtanura is hivatkozhatunk, aki a helyszínén maga nézte meg az ugynevezett szivárgásokat. Ez a tanu pedig nem kisebb ember, mint Kovács József polgármester, aki pedig tudvalevően

azonnal megtartjuk az eljegyzésüket. Csak Paulával akarok még beszélni.

Az ajtóhoz lépett, kinyitotta és kikiáltott: — Paula!

Pákay nem tudta mitévő legven. Egyre hajtogatta:

— Annám, ez lehetetlenség, lehetetlen. Paulát nem adom férjhez, nem, azt akarom, hogy előbb te . . .

Paula belépett. Gyönyörű volt. Piros hevílet ömlött el az arcán.

— Hívtál Anna?

— Igen, hívtalak.

— Akarsz valamit?

— Persze, hogy akarok. Azt akarom, hogy jöjj ide hozzám és csókolj meg.

Paula kissé duzzogva felelt:

— Ezt akartad?

Odament hozzá és megcsókolták egymást. Paula megfordult és szaladni akart kifelé. Anna utána szólt:

— Ha nem szaladsz el, még mondok valamit.

Paula megállt. Türelmetlen lett.

— Hát mit akarsz Anna?

— Jöjj vissza. Ide!

Paula csodálkozva nézett Annára. És odament hozzá. Ijedtség tükrözött az arcán.

— Anna, ne tégy kíváncsivá!

megfontolt ember, aki nem szokott személyes tapasztalatok nélkül kijelentéseket tenni.

Kovács József polgármester a következőket mondta:

— Szó sincs róla, hogy olyan veszedelmes volna helyzet odakünn a gépházban, amint azt egyesek mondják. Magam voltam künn a gépházban. Nemesak hogy bokáig erő vizet nem találtam, de a padlózat teljesen száraz volt. Az akna fölől természetesen szivárogt a víz, de ez mindig szivárogni is fog. Ezért ott egy kis vízgyűjtő medencét építettek, amelyhez egy külön kis kézi szivattyu van alkalmazva s ezzel az odagyűlt vizet mindig kiszivattyúzzák. De ez mindössze egy másodpernyi munka. Természetes, hogy ha ezt a medencét hagyják megtelni, akkor a víz túlárad és végigfolyik a gépház padlózatán. Megtapogattam a falakat is. Ezek is szárazak. Ott azonban, ahol a villamos vezetékeket és a villamos kapcsolótáblát szerelték s ahol a megerősítő szegeket verték a falba s megbontották a betonfalazatot, ott salétromlerakodások vannak s ott szivárog igen gyegegen a víz. Azonban erre is ezt hallottam a szakértőktől, hogy a lyukak maguktól betömődnek lassanként. Egyszóval egyáltalában nem olyan rémes a helyzet, amyeenne -náF etaaa olyan rémes a helyzet, amilyenek egyesek azt festették.

Ime, így nyilatkozik maga a polgármester, akinek komolyságáról s alapos megfigyeléseiről mindenki meg van győződve.

A dolog tehát úgy áll, hogy néhány száz koronányi munka fölött folytatott vitázás miatt Debreczen polgársága nélkülözni kénytelen a 32 fokos melegben a vízvezeték.

Az a polgárság, amely vereitékes kinlódással, fáradsággal kereste meg és fizeti a vízvezeték költségeit s amely minden áldozata dacára öntözetlen, poros utcákon kénytelen élni, járn. Egy kisebb szélfúvás idején is — és mikor nincs Debreczenben szélfúvás — szürke, vastag a levegő a portól. Égő, sajtó szemekkel vakon támoilyog az ember az utcán s napokon át egyetlen csöpp vizet nem lát az utcán.

A polgárság jogosan követeli millióinak kamatait, azt a kamatot, hogy e milliók ellenében megkapja a vizet és az utcák öntözését. És ha magának a városnak kellene is megcsináltatni a vízvezeték gépházát s ha csak ezen

— Hát kíváncsi vagy? No hallgass ide! Felelned kell egy kérdésemre! Szeretitek ti egymást?

Paulának arcába futott a vér. A szemét lesütötte.

— Nézd Paula, te már nagy leány vagy, egész bátran felelhetsz. Feleli arra, amit kérdezek: Szeretitek ti egymást?

Paula ránézett Annára. A szeme csillogott.

— Igen, — suttogta halkan.

Anna magához ölelte és megcsókolta.

— Paulám — szólt Anna minden szót hangsúlyozással ejtve ki — apussal megbeszéltük, hogy most megtartjuk az eljegyzésedet.

Paula fölsikoltott.

— Nem, nem — dadogta, — nem Annám! Nem lehet.

Anna felállt.

— Én azt akarom, értsd meg, mi mindnyájan azt akarjuk, hogy ma megtartsuk az eljegyzésedet.

Paula szeme tele volt könnyel. Átölelte Annát, úgy ismételte:

— Nem Annám, nem lehet, én nem mehetek férjhez.

Anna hangja parancsoló lett.

— Paula, ne sirj! Ennek meg kell lenni.

CIRKVENICA

tengeri fürdő és klimatikus gyógyhely, az Adria partján (Fiume mellett).

Nagy gyógyhatás görvélly és angolkórnál, az idegrendszer betegségeinél, vérszegénységénél, sápkórnál, női betegségeinél, elhújasodásnál és idült rheumatizmusnál. Mint klimatikus gyógyhely páratlan maláriánál, influenzánál és minden hurutos betegségeinél.

Egyedül belöldi tengeri fürdő. Mesés homok-plázs. A partot körülbelül 300 méternyire finom homok borítja és oly sekély, hogy gyermekek minden felügyelet nélkül is fürödhetnek.

Modern fürdők nap-, homok- és szabad tengeri fürdőre. Kimerítő prospektust küld: a FÜRDŐ-BIZOTTSÁG.

mulik a visszolgáltatás és utcalocsolás lehetősége, azonnal haladéktalanul el kell rendelni a javítási munkákat. A város közönségének nem jogi viták okoskodásaira, hanem vízre, vízre és vízre van szüksége ezekben a borzalmas napokban.

Mária mennybemenetele.

X. Pius új dogmát alkot.

A katolikus világnak olyan szenzációja készül, amilyen 1870. óta, a pápai csallhatatlanság dogmávé emelése óta nem volt. Beavatott vatikáni körökben, mint befejezett tény tárgyalják, hogy X. Pius pápa új dogma kihirdetésével akarja föltenni a koronát pápai uralkodására. Ő szentsége azt akarja dogmávé emelni, amit eddig is hitt a katolikus hívek nagyrésze, bár nem volt köteles egyházi átok terhe alatt hinni: Mária mennybemenetelét.

Ősrégi katolikus hagyomány, — egyidős az egyházzal — hogy Jézus Krisztus anyja, a názáreti Mária, földi teste szintén legyőzte a halált s szent János és a tanítványok szemeláttára fölemelkedett a mennybe. Mária asszumpcióját augusztus tizenötödikén ünnepli az egyház s a magyar híveknek speciális ünnepe ez a nap, amikor is Nagyboldogasszony napja néven ünneplik Máriát, mint hazánk pártfogóját a törökökkel szemben. A mennybemenetel kegyes legendájával évszázadokon keresztül sokat foglalkoztak a katolikus egyházi írók és poéták, s a festőművészet, különösen a renaissancekorabeli olasz festészet, melynek egyik kedves témája az asszumpció.

A Mária-tisztelet újabb erősen föllendült, különösen a latin országokban s a pápa elérkezettnek látja az időt arra, hogy a híveket egy új dogmával kapcsolja a Mária-tisztelethez. Legutóbb 1854-ben avattak egy Mária-dogmát, a szepőlten fogantatását, amely körül nagy viharok voltak, mint tizenhat évvel később a pápai csallhatatlanság dogmája körül.

A Vatikánnak egyébként még egy érdekes híre van: a legközelebbi konzisztóriumon hír szerint három új olasz bíborost fognak kinevezni, hogy ezzel is enteliék a leg-

közelebbi pápaválasztás olasz többségét. Ezzel akarják elejét venni annak az újabb tendenciának, hogy végre ne olasz bíboros kapja meg a pápai tiarát.

Debreczen város tanácsa a hajdudorogi püspökhöz

Miklóssy István üdvözlése

Megemlékeztünk már arról, hogy Debreczen város tanácsa az új görög katolikus magyar püspököt kineveztetése alkalmából üdvözlö. Az üdvözlő átirat, amelyet ma küldtek el Miklóssy István püspöknek, a következő:

Debreczen szab. kir. város Tanácsától.

10277-1913. sz.

Főtisztelendő és Méltóságos Püspök Ur!

Debreczen szab. kir. város tanácsa értesülve Főtisztelendőségének a hajdudorogi görög katolikus ugynevezett magyar püspöki székre Ö Császári és Királyi Apostoli Felsége által történt legkegyelmesebb kineveztetéséről, örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy Méltóságodat e nagy fontosságú s hazánk, magyar nemzetünk jövőjére nézve nagyhorderejű állásában a legmelegebben üdvözljük.

Városunkban is van egy, a Méltóságod fenhatósága alá tartozó, szépen fejlődő és virágzó görög katolikus magyar egyház.

Ennek az új püspökségnek szervezése sok munkát, türelmet, kitartást fog igényelni. Ehez a nemes, de minden esetre az uttórs nehézségeivel járó magasztos feladatának megoldására irányuló munkájára erőt, kitartást kívánunk és arra Isten áldását kérjük!

Fogadjon Főtisztelendő Méltóságos Püs-

Nagy lány vagy. Férjhez kell menned. De valakinek itthon is kell maradni, hát én itthon maradok.

Paula fuldoklott a zokogástól.

— Nem, Annám, én megvárlak téged. Majd ha te férjhezmentél.

Nevetséges! Én nem megyek férjhez. De egyet követelek tőled, megparancsolom, megkövetelem, hogy ne tarts boldogtalan-nak engem! Még gondolatban sem! Elhatároztam, hogy itthon akarok maradni. Értsd meg, én akarok itthon maradni.

Megfogta Paula kezét, másik kezével apját ölelte át és vitte őket az ebédlőbe. Az édes anyjuk Bélával még ott ült az asztalnál. Paula a viláért sem akarta kezét nyújtani Bélának. Mindenki hallgatott. Csak Anna hangja csengett erőlyesen:

— Hallatlan, milyen gyengék vagytok! Ennek meg kell lenni! Béla, hát férfi vagy te? Paula, hallod, mit mondtam? Nyujtsd a kezedet! Akarom, hogy csókoliátok meg egymást!

És Paula a Béla jegyese lett.

Az esküvő napján Anna már hajnalban talpon volt. Süttött-főzött. Kora reggel sorra szaladt a vendégekhez, hogy nem kívánnak-e valamit? Mindenütt meghagyta, hogyha kell valami, csak neki szóljanak. Délben felöltöztette Paulát. Megfésülte. Rátette a menyasszonyi fátyolt. Az esküvői szertartás alatt egyetlen izom nem mozdult meg az arcában.

Félt, hogy valaki megfigyeli és ha sir, azt fogják mondani, hogy irigyeli a Paula boldogságát. Hogy sir, mert vén leány maradt.

Az éjjeli órákba nyult az ünnepi lakoma. A vendégek legnagyobb része még éjjel elutazott. Lassankint elcsendesült a ház. Az új pár visszavonult a szobájába. Egy folyosó választotta el őket Anna szobájától. Anna ágyában feküdt. Egy pillanatra sem zárta le szemét. Örülten kergetőztek agyában a gondolatok. Hirtelen kipirult az arca. A szeme kigyult. Nem birt magával. Föl kellett kelnie. Papucsot húzott, magára vette bő köpenyét és halkán, lábujjhegyen kiment a folyosóra. Megállott. Ijedten lefogta szívet. Oly erősen vert, hogy félt, meghallják nagy dobogását. Óvatosan ment előre. És megállott Paula szobája előtt. Odahajolt. Fülét az ajtóhoz szoritotta. Hallgatta a suttagásokat. Egyszerre csak végigremegett a teste. Belefogozott a falba, hogy el ne essék. Paula ő róla beszélt Bélának. Hallotta, amint szánakozva sóhajtott el: Szegény Anna! Annával szédült a világ. A lelke ki akart szakadni. A homlokán kigyózza remegtek a kidagadt erek. Összeszorította az ajkát és megindult vissza a szobájába. Meggörnyedt a retentés kintől. Bevetette magát arccal az ágyába. És a nagy csendnek panasolta el zokogva:

— Paula szegénynek tart. Ő is tudja, hogy boldogtalan vagyok.

pök Ur Debreczen szab. kir. város tanács részéről kiváló tiszteletünk nyilvánítását.

Debreczen, 1913. évi június hó 5-én.

Dr. Vass Károly,
t. jegyző.

Kovács József,
polgármester.

A püspök minden valószínűség szerint hivatalba lépése után első sorban meg fogja látogatni Debreczen is, amely kevés híján szék-helye lett az új püspökségnek.

Vargha Gyula dr. Debreczenben

A Julián-Egyesület a bosnyák ifjuságért

Ma délelőtt kiváló vendége volt Debreczen városának. Vargha Gyula dr. miniszteri tanácsos, az Országos Statisztikai Hivatal igazgatója, a Kisfaludy Társaság főtákará, az illusztris költő látogatott el ide, hogy a Julián egyesület nevében informálódjék a Debreczenben tanuló ifjuság helyzetéről.

A Debreczeni Független Ujság munkatársa ebből az alkalmából beszélgetést folytatott a jeles vendéggel, aki itt időzése céljáról és tapasztalatairól a következőket mondotta:

— Örömmel tapasztaltam, hogy a főiskolán, valamint a kereskedelmi iskolán élő bosnyák ifjak nagyszerűen érzik magukat és pompás előhaladást tettek. Ugy látszik, Debreczen is megérti, minő fontos érdeke fűződik ahhoz a városnak, hogy az ország határában tülről is felkeressék főiskoláját.

— A Julián-egyesület — melynek képviselőiben vagyok itt — ezt az összeköttetést és szimpátiát akarja megkönnyíteni támogatásával és érdeklődésével. Ezért keressük az érintkezést a helyi társadalommal, amelyre majd az a feladat vár, hogy a bosnyák ifjusággal a magyar kulturát és társadalmi érzést megkedveltessék. Ami annál könnyebb feladat, mert a magyarságot a mohamedán-sággal sokféle történelmi és érzelmi kapcsolat köti össze. A multak emlékeit kell csak felújítani, hogy a kölcsönös szimpátia felfrissüljön és megerősödjék.

Majd nagy elismeréssel szólott Tuster Ignác dr., a felső kereskedelmi iskola nagytudásu, jeles képzettségű tanárának működéséről, aki nemcsak tanára, de barátja is volt a bosnyák ifjaknak, akiknek pompás fejlődését és bámulatos előhaladását nagy szeretettel segítette elő.

— Bizonyította, — mondja a tanácsos ur — hogy szerény eszközökkel mint lehet nagy dolgokat végezni.

Végül nagy elismeréssel szólott a Debreczenben időző bosnyák ifjak előhaladásáról, a kik bámulatos energiával és szorgalommal szinte játszva tanultak meg magyarul.

— Tiszteletreméltó dolog ez. — fejezte be szavait a tanácsos ur — melynek igen mélyreható következményei lehetnek mindkét részről. A Julián-egyesület pedig, mely mindig fáradhatatlan harcosa volt a magyar kultúra kiépítésének, örömmel tesz meg mindent, hogy

Zacherlin

csakis üvegekben,

ahol hirdelmények kifüggesztve

az érintkezési pontot erősítse s a bosnyák ifjuság boldogulását Debrecenben elősegítse.

Délután öt órakor Vargha Gyula miniszteri tanácsos visszatért a fővárosba.

Az ördög lakomája.

Elítélt kuruzsló cigányasszony.

A téli hónapokban a szomszédos bihar-megyei falvak lakossága állandó csalásoknak volt kitéve. A félig-meddig babonás népet egy ravasz cigányasszony vezette félre. Beállított olyan családokhoz, ahol apró kis bajok voltak és ezeknek orvoslására kicsalt kisebb-nagyobb összegeket. Természetes, a bajok nem szűntek meg és a megkárosított egyének a csendőrséghez fordultak. A csendőrség letartóztatta a kuruzslót és bekísérte a nagyváradra ügyészség fogházába. A vizsgálat folyamán furcsa történetek kerültek napvilágra, amelyek tegnap délelőtt a nagyváradra törvényszék büntetőtanácsa előtt megismétlődtek.

A vádlottak padján egy jól megtermett fekete cigányasszony ült, mögötte pedig a börtönőr. A vádlott, Lakatos Mari mindent fecsegett össze-vissza, csak a csalásokat kerülte ravasz fondorlattal:

— Nem csaltam én egyiket sem. Az emberek adták ide a pénzt. Én meg elfogadtam.

— Fekete tyukot nem adtak? — kérdi az elnök.

Adtak bizony feketét is meg fehéret is, de döglöttet.

A bíróság ezután kihallgatta a károsultakat. — Özv. Boldizsár Imréné ezeket mondta:

— Az ősszel meghalt a férjem és mivel csak 25 éves vagyok, férjhez szerettem volna menni. Lakatos Mari a vádlott, valahogyan megtudta a szándékomat és felkeresett. Azt mondta, hogy assak egy gödröt az udvarban Vegyek elő egy férfi inget és a bal ingujjba kössek bele négy darab ezüst ötkoronást. Az inget tegyem be a gödörbe és takarjam be földdel, azután hagyjam ott. Éjfélkor ő eljön és megbabonázza az inget. Egy hónapon belül aztán férjhez mehetek, akihez akarok. Oly ügyesen beszélt, hogy felültem neki, de azért lesbe állottam, hogy lássam, mi történik. Tizenkét óra felé a cigányasszony lassan átmászott a kerítésen, odament a gödörhöz és leguggolt. Ott mormogott és kapart vagy egy negyed óra hosszat, azután elment.

— Igaz ez? — kérdi az elnök.

— Már, hogy volna igaz! A gonosz lélek kaparta ki az inget.

Legravaszabbul Csajka Gyula érolaszilakost csapta be. A jómódu parasztagdának egy angolkóros fia van. Lakatos Mari hozzá is ellátogatott azzal, hogy kigyógyítja a beteg fiát és ezen a címen 360 koronát csalt ki tőle, ezenkívül szalonát, tyukot, ruhát és sok mindent. Vallomásának legérdekesebb része ez:

— Azzal állt elő folyton, hogy az udvaromon ötszáz korona van elásva, amelyre az ördögök vigyáznak. A rossz szellemek minden éjjel ott tanyáznak és ezek nyomorították el a fiamat. Majd rászedte a feleségemet, hogy beszéljen engem rá, hogy fizessek neki 360 koronát, ő elkergeti a gonosz szellemeket és kigyógyul a fiam. Kilenc napig járt minden éjjel a portámra. Hókusz-pókuszokat csinált az udvaron. Megölt kilenc tyukot, három macskát és egy fehér kakast. A kilencedik éjjel pedig azzal állt elő, hogy adjak neki egy oldal szalonát, mert kilenc falu határában lakomát rendez az ördögök tiszteletére. Megkapta. Aztán elkísértem a falu végéig, ott elváltunk azzal, hogy hajnalban visszatér és akkorára a gyermekem már egészséges lesz.

Az elnök: Na Mari, ez se igaz?

— Nem igazs, mert nem adta ide a pénzt.

— Dehogyan nem! — feleli a vádlott. Két ízben adtam neki 140—140 koronát, egyszer 40-et és egyszer 20-at. Igaz, erre nincsenek tanuim, mert mindig úgy kérte a pénzt, hogy ne lássa senki.

Ugyanilyen módon, de más címen kicsalt még Vasady Mihály nagyváradai bérkocsistól 170 koronát. Ennek azt mondta, hogy a háza sarkában rengeteg kincs van elásva. Kun Sándor kisházi parasztagdával földbe ásatott 5 koronát. Ennek azt mondta, hogy 3 napig ne nyuljon hozzá, mert 500.000 korona fog kisarjadzani belőle. — Ezután kihallgatott a bíróság egy egész seereg tanut. A cigányok kivételével mindegyik terhelően vallott a vádlottra. A törvényszék három évi börtönre ítélte Lakatos Marit. A cigányasszonynak a vizsgálati fogság ideje alatt egy kis rajkója született a fogházban. Erre való tekintettel védője előterjesztést tett, hogy függesszék fel az ítélet végrehajtását, a bíróság azonban elutasította.

Az országos sakkverseny

Világhírű mesterek Debreczenben.

Az országos sakkverseny, melyet a Debreczeni Sakkör július hó 6—21. napjain rendez, impozáns méretűnek ígérkezik. A szorgos előkészületekből, melyeket a rendezőbizottság Szávay Gyula elnök és Szász Adolf dr. alelnök vezetésével elismeréseméltó buzgalommal folytat, bizvást következtethető, hogy a debreczeni országos sakkverseny anyagi és erkölcsi tekintetben egvaránt fényes sikerrel fog végződni.

Az anyagi kérdések körülbelől megoldottnak tekinthetők, amennyiben a költségek nagyrésze, mintegy 3600 korona fedezetet talált aláírások után, miután a társadalom erős impulzust nyert Debreczen város dicséretes példájából; a város törvényhatósága tudvalevően 1000 korona támogatást szavazott meg a körnek az országos sakkverseny céljaira. Éppen így biztosítottak mondható máris a verseny erkölcsi sikere. A mesterversenyre ugyanis, amely az országos verseny kimagasló programrészé, a fiatal magyar gárda legjelesebbjei jelentkeztek, sőt a mesterversenynek némiképp internacionális jellege is lesz, amennyiben Réthi Richárd, a magyar származású világhírű bécsi mester is benevezett.

Mint már jelentettük, az országos verseny három csoportból áll: 1. *Mesterverseny*, internacionális kaliberű magyar mesterek részére. 2. *Főtorna*. 3. *Mellékturna*.

I. A mesterversenyre, bár még a nevezések zárnapija elég távol van, szép számmal neveztek, és pedig:

1. *Breyer Gyula* (Budapest); a legzseniálisabb fiatal magyar sakkzó, aki eddig még minden külföldi szereplésével díjat nyert s akit általában úgy ítélnék meg, mint aki hivatva van, hogy Maróczy Géza örökébe lépjen.

2. *Sterk Károly* (Budapest).

3. *Asztalos Lajos dr.* (Budapest), a tavalyi temesvári országos verseny egyik győztese.

4. *Bárász Zsigmond* (Budapest).

5. *Réthi Richárd* (Bécs).

II. A főtornára neveztek: Justh László (Budapest), Vécey Dezső (Budapest), Havasi Kornél (Budapest), Gruber Sándor (Bé-

kécsaba), Biró Zoltán (Kolozsvár), Mendelssohn József (Kolozsvár), Hódv János (Oroszáza), Gáspár Jenő (Barót), Kótay Károly (Halmi), Simon István (Kecskemét).

A Debreczeni Sakkör négy tagját küldi ki a főtornára, névszerint: Léway Kálmán drt, Sörös László drt, Kovács Gábor megyei aljegyzőt és Dalmy Barnát, a kör titkárát.

A mellékversenyre szintén folyamatban vannak a nevezések, amelyeknek eredményét a nevezések, lezártakor fogjuk publikálni.

Héderváry Lehel kardja.

Érdekes visszaemlékezések.

Abból az alkalomból, hogy Gerő Vilmos palotaőrsegi százados megsebesítette Héderváry Lehel országgyűlési képviselőt, egy hírlapíró fölleveníti Héderváry Lehel „sakál” korát, amikor mint kezdő újságíró 1899-ben Kolozsvárott ő vagdalta csakugyan „össze-vissza” egyik sakál kollégáját, aki csak nemrég halt meg a Rökus-kórházban. Héderváry Lehel abban az időben még egyszerű i-vel írta a nevét s akkor tért az unitárius hitre.

A sakál kolléga Richtzeit Arthur volt, aki haláláig tipikus alakja volt azoknak az újságíróknak, akik tollat sohasem fognak a kezükbe, ámde a kávéházban, színházban, moziban stb. nagy hangon szokták kijelenteni, hogy: „Irok egy cikket”.

Héderváry és Richtzeit halálos ellenségek voltak. Amikor az utcán találkoztak, már 20—30 méterről előrántották revolve-reiket s a csövet földre szegezve, egymás arcába merőn tekintve masiroztak el egymás mellett a korzón. Ha valamelyik megmozdította volna a fegyvert, abban a pillanatban a másik már lőtt is volna. Szerencsére ilyenkor mindkettőjük karja mereven lógott le a törzsről s a korzón nem ontották ki egymás véréit.

Kivételesen abban az időben Richtzeit is írt egy-egy rövid cikket — Héderváryról. A közleményre természetesen választ is kapott a halálos ellenségtől. A sorok kölcsönösen zsümmögtek azoktól a titulusoktól, amelyeket az apró házirovarok neveinek szókincséből kölcsönöztek ki.

Párbaj lett a „cikk”-írók vége, amelyen Héderváry villámgyorsasággal, mielőtt állj!-t kiálthattak volna a segédek, négy súlyos csapást mért ellenfelére.

Richtzeit arca olyan lett, mint egy balkáni térkép, amelyet törökverés után rajzoltak a bolgár-szerb montenegrói és görög szövetségesek. A szegény fiu a közokrházba került, ahol több újságíró meglátogatta a fiatal kartársat.

— Fiuk, — mondotta akkor Richtzeit elhaló hangon, — úgy érzem, hogy meghalok. Egy utolsó kérés van hozzátok: A holnapi számban, ha referátát irtok a párbajról, a Héderváry nevét ne y-nal, hanem i-vel szedessétek ki.

A haldokló kérését teljesítették. De az összevagdalt ifju kimenekült a halál torkából, amelyben egyébként komolyan nem is volt benne.

Még tizenhárom évig élt Richtzeit Arthur. Tizenhárom évig volt még újságíró anélkül, hogy újságot irt volna. Felkerült

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szereshetjük be

WEISZ ADOLF
pauzálószobánál, Debreczen, Kossuth-1 l.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Budapestre, a korszón közfeltűnést keltett rettenetesen összevagdalt arcával. Ismert alak lett a Belvárosban, ahol minden második ember tudta róla, hogy az arcát Héderváry Lehel országgyűlési képviselő vagdalta össze. Élő reklámja lett Héderváry harcias virtusának.

Az emberi érzés kiszámíthatatlan személyének tulajdonítható, hogy rövid idővel ezelőtt, mikor Richtzeit-komolyan haldoklott a Rökus-kórházban, így szólt egy újságíróhoz, aki őt meglátogatta:

— Nem tudok addig meghalni, míg nem láthatom meg még egyszer Héderváry Lehel barátomat.

A képviselőnek hirül vitték az óhajt, mire azonnal elment a Rökus-kórházba.

— Haragszol, Arthur? — kérdezte Héderváry egykori halálos ellenségét.

Richtzeit már nem tudott beszélni, halálos sápadt arccal tagadólag nemet intett fejével.

Azután egy óra múlva meghalt.

Pozsonyi egyetemi tanárok

Pályázatok orvoskari tanszékekre

Mig a debreceni egyetemnek a jövő évben való megnyitására nagyban folyik az előkészület, addig Pozsonyban még mindig csak a helyet keresik, ahová az egyetemet majd építeni fogják. *A tanárok kinevezésében a pozsonyi egyetem mégis megelőzi a debrecenit.*

A hivatalos lap mai számában már megjelent egy közlemény, amelyben a vallás- és közoktatásügyi miniszter pályázatot hirdet a „pozsonyi magyar királyi Erzsébet tudományegyetem orvostudományi karán rendszeresítendő *belgyógyászati és sebészeti tanszékekre.*” A pozsonyi tanárok ugyanolyan fizetést kapnak, mint a budapesti egyetem tanárai.

A pályázati hirdetmény szerint a kinevezendő tanár köteles lesz a pozsonyi magyar királyi Erzsébet-tudományegyetem orvostudományi karának tényleges szervezéséig a pozsonyi állami kórház belgyógyászati, illetőleg sebészeti osztályának főorvosi teendőit ellátni. A pályázni kívánók fölhivatnak, hogy tudori fokozatukat, esetleg a tanári pályán való működésüket, vagy egyéb alkalmaztatásukat irodalmi tevékenységüket s egyéb körülményeiket a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez 1913. július 1-ig nyújtsák be.

A pályázat kiírása a debreceni tudományegyetemre nem jelent semmi háttérbe szorítást. Egyáltalán nem jelenti azt, hogy a pozsonyi egyetemet hamarabb nyitja meg az állam, vagy hogy a debreceni egyetem megnyitása kérdésében valami késlekedés állana be. A debreceni egyetem megnyitását a kultuszminiszter már megállapította ismert leiratában, ezt a tiszántuli református egyházkerület nemrég tartott közgyűlése is elfogadta s Debrecen városa is hozzájárult.

A pozsonyi egyetem kórházához kiírt pályázatnak magyarázata a következő:

Pozsony városa a közgyűlése által vállalt hozzájárulási összeget városi kötvényekben már befizette az állampénztárba és a majdan egyetemi, ma még városi közoktatásügyi is átadta az államnak. Az átadás hatálya, illetve a kórházaknak állami jellege július 1-én

kezdődik. Tehát ez időtől kezdve az állam tartozik gondoskodni annak adminisztrációjáról és személyzeti szükségleteinek ellátásáról. Miután pedig ideiglenesen nem akar igazgató-főorvost és osztályfőorvost kinevezni, meghirdeti mindjárt egy pályázatot, hogy ez állások már a megnyitandó egyetem orvoskarának szervezetébe illeszkedjenek bele. A pályázat tehát csak azt jelenti, hogy a kormány a kórház átvétele folytán előállott helyzetet véglegesen s nem ideiglenesen akarja megoldani.

Emlékek, álmok . . .

Zilahy Gyula beszél.

Zilahy Gyula, meg a felesége, *Singhoffer* Vilma asszony esütörtök óta a kolozsvári Nemzeti Színház vendégei. Egy kolozsvári hírlapíró beszélgetett Zilahy Gyulával, aki régi emlékein kívül debreczeni igazgatóságának szomorú végéről is mondott ez alkalommal értékes dolgokat. Itt adjuk az interviut, amint az a kolozsvári „*Ujság*” című lapban megjelent.

Zilahy Gyula Debreczenbe távozott el tőlünk s mint „bukott debreczeni direktor” jött hozzánk vissza. A Farkas-utcai theatrum esőndes, álmodozó falai vajon megérik-e azt, hogy huszonhat évi távollét után újra felteszi arcára a színpadi kothurnust egy ember, aki diadalmasan ment el, hogy most, földi javaiból kiforgatva, megtépázva álljon újra a kolozsvári rivaldák elé?

— „Őt ember sem tudja pótolni „Zsüli” helyét, — mondá *Eszterházy* akkori intendáns, 1887-ben. Ezzel az évvel záródott a kolozsvári Nemzeti Színház „romantikus kora,” — akkor bomlott fel az intendantúra, mert Zilahy után aztán elment nemsokára mindenki, aki e színházban fényt és ragyogást jelentett. Gabányi, Szacsavay, Gyenes, Vendrey, Boér Emma, Gerő Lina, Sziklay Emilia, Krecsányi Sarolta, Pálmay Ilka, — szegény jó Zilahy Gyula elérzékenyedve mondja ezeket a neveket, — akik akkoriban a kolozsvári Nemzeti Színház együttesét alkották s akik valamilyen a magyar színészet sugárzó szent talentumai közé tartoznak.

A színház előtti térség rácsosozatához támaszkodva beszélgetett velünk Zilahy Gyula. Odabenn az öltözőben már ezüstvelű tiükörrel a kezében csináltja magát a „Leányvásár” mai „Lucy”-ja: *Singhoffer* Vilma.

— A kolozsvári színháznál hat évig voltam s rövid debreczeni szerződés után, tulajdonképpen innen kerültem fel Budapestre, — kezdé szavait Zilahy. — Életem legboldogabb emlékei Kolozsvárhoz fűződnek, itt voltam ifjú s most hogy újra visszatérhettem, egy pillanatra, a legszebb emlékek öntenek el.

Hat éven keresztül itt arattam életem legszebb sikereit. Mindent látszólag a hőszerelemes, komikus szerepektől, az akkor kifejlődő apró dialogusokig az összes elképzelhető szerepkörben komédiáztam fáradhatatlanul és ambícióval, sok forró estében volt részem s a kolozsváriak nagyon szerettek valamikor. A budapesti Nemzeti Színházban *Paulav* Ede és *Csiky* Gergely domináltak akkoriban, amikor felkerültem. Nagyobbára klasszikus darabokat játszottunk akkor, Csiky is akkoriban írta vígjátékait, amelyeknek főszerepeit ketten láttuk el Nádayval.

Debreczenbe sok kedvvel és meglehetősen vagyonnal mentem le. Pénzem egészen elusztott, anyagilag tönkrementem. Szerencsétlenségem okai sokfélék. A vidéki közönség ma már azt kívánja, hogy a darabokat olvan fényvel állítsuk be, mint Budapesten. A horribilis díszletköltségek, a színészek fizetésének folytonos emelkedése, a minduntalan fokozódó jogdíjak természetesen sohasem állanak arányban a bevétellel. A debreczeni színház legutolsó ilyen tételei huszonháromezer koro-

nát tettek ki. Így aztán felborultam — mondja szomorúan — a rossz pénzügyi viszonyok, a gazdasági krízis természetesen szintén elősegítették bukásomat. Nincsen semmi, csak talán a tehetségemből egy marék, amellyel jobbra-balra járok, amíg valahol megnyugszom.”

Zilahy itt már egészen rezignált, tompa hangon beszélt. Majd így folytatta:

— A nyári színházak fentartása szintén nem vidéki direktornak való. A hat hónapos szezon után kimerül a közönség s ilvenkor a vidéki direktor a legjobban teszi, ha nyári állomáshelyre megy, ahol a szezon ujdonságait, mint reprizeket eleveníti fel. Az augusztus, szeptember hónap pihenésre és a következő idény előkészítésére való — úgy az igazgatónak, mint a színészeknek. — mindez azonban, fájdalom, nálam másként volt.

Itt elhallgatott. Zilahy Gyula fájdalmasan nézett fel az égre. A tűzszíni sugarak már kilobbantak s körülöttünk elfakult lassan minden. A színházból kihallatszott a Lucy beléjöje, amely így szól:

„Be nagyot iramodtam,
Amíg idejutottam
A meredeken, sűrűn át.”

(t. ö.)

Leleplezett zsarolási manőver

A megjegyzett bankjegyek

A debreceni rendőrség tegnap délután tettenérte a „*Debrecen*” című lap kiadóját, aki *Kabay* József fürdőtulajdonost meg akarta zsarolni. Egyik fiatal munkatársát használta fel a manőverhez, aki besugta *Kabayéknak*, ha nem intézkednek gyorsan, a „*Debrecen*” című lap különkiadást jelentet meg, mely kellemetlen dolgokat fog tartalmazni.

— Azt hiszem azonban, — mondta a követ — bizonyos összeg ellenében el lehet a dolgot kerülni.

Odahaza a lapkiadó már várta az eredményt. *Kabay* József azonban előbb családjától kérdezte meg, mit tegyen. Kálmán fia — aki maga is munkatársa volt a „*Debrecen*”-nek — érthető fölháborodással értesült az esetről, melyben a legnagyobb körültekintést tanácsolta apjának, majd rábeszélte, hogy látszólag tegyen úgy, mintha nem volna pénze, kérjen haladékot és jelentse az egész manővert a rendőrségen.

Igy is történt. *Kabay* József tegnap, előzetes tárgyalások után telefonice értesítette a „*Debrecen*” kiadóját, hogy hajlandó az általa kívánt összeget fedezni, ha a támadás elmarad. De csak 20 koronát fizethet készpénzben, 100 koronáról váltót ad.

— Csak jó kezes legyen rajta, elfogadom. *Kabai* bemondta a kezes nevét.

— Elfogadom, — mondta a másik beszélő — csak négyszem között adja át a dolgokat!

Ez a beszélgetés már a rendőrségi központról folyt le, ahonnan két detektív kíséretében *Kabay* József átment a „*Debrecen*” kiadóhivatalába. Itt elismervény ellenében átadta a váltót s a pénzt, melynek a sorozata és száma a rendőrség jegyzőkönyvébe már be volt jegyezve. Mikor kijött, a polgári rendőrök nyomban helyiségbe hatoltak, ahol a *Kabay* által átadott pénzt és váltót követelték. A „*Debrecen*” kiadója előbb hallani sem akart a dologról, mikor azonban letartóztatással fenyegették, elárulta magát s a pénz

felvételt elismerte, de úgy a váltót, mint a papírpénzt meg akarta semmisíteni.

— Ezüst pénzzel fizetett Kabay, nem papírral! — mondta zavarában.

Végül pedig — félve a nyomozástól — mégis csak előadta a papírpénzt és a váltót, melyeket a rendőrség bünyekeként lefoglalt és kezel. A „Debrecen” kiadója ellen pedig zsarolás miatt az eljárás megindult.

Öngyilkos tisztak Nyomozás a Rédl-ügyben

Rédl ezredes árulása óta nagyon érzhető az az izgatottság, amellyel a hadseregben a kémkedéssel kapcsolatos híreket fogadják és amellyel kémet látnak ott is, ahol talán nincsen. Ma már minden tisztnek az öngyilkosságát vagy letartóztatását a Rédl-üggyel hozzák kapcsolatba, bár öngyilkosságok és letartóztatások voltak és lesznek kémkedés nélkül is. Ma ismét két tisztnek a tragikus sorsáról ad hirt a táviró, Varsóból és Klagenfurtból: állítólag mindkettőjük szomorú végének az volt az oka, hogy kémekkel voltak összeköttetésben.

(A két öngyilkosság.)

Varsó, június 7. Tegnap délután a 9. kozákezed Karlamov Szergiusz nevű tisztje egy szállóban szobát bérelt, vizet és törülközőt kért, állítólag azért, hogy az utazás után megmosakodjék. Miután a kért dolgokat megkapta, bezárkózott szobájába. — Délután fél négykor szobájából lövést hallottak. A személyzet erőszakosan felnyitotta az ajtót s ott találták a tisztet átlőtt fejjel a földön fekvő. Azt mondják, hogy ez az öngyilkosság a Rédl-ügyben tett leleplezésekkel függ össze.

Klagenfurt, június 7. Villachi jelentés szerint a villachi hegyi tüzérségnél aktív szolgálatban levő J. főhadnagy hat héttel ezelőtt eltűnt. Az ügyet most összeköttetésbe hozzák egy galíciai huszárhadnagynak nemrég történt letartóztatásával.

(Nyomozás Szombathelyen.)

Hetek óta arról suttognak a városban, hogy Rédl ezredes kémkedésében van bizonyos része Szombathelynek is, amelynek lovassági laktanyájába nemrégiben a Miklós orosz cár nevét viselő 5-ik számú ulánuszred költözött Galiciából. Azt beszélik a városban, hogy az ulánuszredben is nyomoznak s mihamar egy szenzációs letartóztatás következik.

Hír szerint a nyomozást már napokkal ezelőtt megindították, mert állítólag Rédl ezredesnek Szombathelyen is volt büntárs. Házkutatások történtek már akkor, amikor az ezred kasszája rejtelmes módon eltűnt. Ezek ekkor nem vezettek eredményre.

Tudvalevően az ezredkasszából 27,000 koronát vittek el, azonban később megállapították, hogy fontos katonai iratok is eltűntek a pénzzel s ezért történt, hogy a hadbíróság erős kézzel intézte a nyomozás ügyét. A szigorúság azonban mit sem használt, mert azok, akik az ezredkasszát elemelték, esodálatos módon eltűntek és senki sem tudja, hogy kik voltak. Egy szerencsétlen szakaszvezetőt tartóztattak le, akit hónapokon keresztül vizsgálati fogságban tartottak, de eredménytelenül, nem vallott, mire a napokban szabadlábra helyezték.

Valószínűnek tartják, hogy az ezred-

kassza rejtelmesen ügyes tolvajainak nem annyira a pénzre, mint inkább a benne elhelyezett iratokra volt szükségük és lehetséges, hogy a pénzt azok kapták meg, akik ennek a műveletnek végrehajtásában segítettek. A nyomozást most ebben az irányban folytatják.

Művészet

Medgyessy — Sassy — Kádár
együttes kép- és szobor-műkiállítása

„A lelkek egymás számára áthatlanok”, mintha e három művész igazolta volna a fenti idézetet. Egyediségük külön-külön domborodik ki a modern, a legmodernebb művészet miliójében. Barátok az életben, testvérek a művészetben, egy anya: a modernség szülőteje és mégis oly különbözők. Képeiket, szobraikat mult számunkban már volt módunk magyarázni, bonckés alá próbáljuk most venni azokat a titkos motívumokat, melyeket talán csak azok tudnak megérteni, kik a művészetek iránti szeretet kapcsán kongeniálisok velük s inkább érzelmi alapon látnak, mint a valóság hideg szemüvegén.

A problémák első embere Sassy Attila, művészneven Aiglon. Bejárta a külföld minden metropolisát s végül Párisban fejezte be tanulmányait. Ezelőtt négy évvel jelent meg a könyvpiacra „Aiglon: Opium-álmok” című grafikai könyve, mellyel a műkritikusok magas kritikáját vívta ki. E könyvről a „Nyugat” kilenc oldalas ismertető kritikát közölt. Nem mindennapi jelenség. Az élet jelenségeit önmagán keresztül nézi és látja külön leszűrt filozófiai nézetű ember, ki a legtisztább művészeti hitvallással és energiával halad az önmaga által kijelölt egyenes uton. Képei egyes-összhangban vannak egyéniségével és termékeny lelkivilága nem hagyja nyugodni. — Művészi hitvallása a faj legnagyobb problémáján épül föl, e szellem hatja át: a faj legégszesebb szelleme. Léda című képe, ölelkező emberpárja, csudás női teste mind erről tesznek tanúságot, szemben Kádár Bélával, ki képeiben szinte üveghangokon játszik.

Mig Sassy szimbolista, Kádár naturalista, de csak amennyiben jobban hallik a valóság érzetének impressziójához. Finom, világos színei nála kikíváncsítják a természet pozitív ábrázolásából. Már egyéni meglátása nem engedi, hogy a természet kopirozó szolgálja legyen. Motivumai, bár itt-ott naturalisan hatnak, de színei valahogy egy magasabb szférába vonják a szemlélőt, egy hűvös légkörbe, hol nem érezzük a föld szagát, kevés szóval Kádár a természet művészi kivonatát adja nagy művészi kvalitással.

Medgyessy Ferenc sokban hasonlít Sassy Attilához. Bensőségességben néha megérzik egymást. Magyar szobrászaink közül az egyedüli, ki mert szakítani az eddigi szobrászati hagyományokkal és külön megteremtette a maga formanyelvét. Minden szobra — legyen az mint a Romulus és Rémus mutatja, a legparányibb — a legnagyobb monumentálissal hat. Művész ő, ki nem dadog, hanem beszél. Beszél egy oly egyéni nyelven, melynek szava a jövőben mindenkire fog szólni. Nem aprólékos részlethalmozás az ő formái kifejezése, nem is holmi olcsó sikokban kifejezett gics, hanem egyszerűsége, sűrítése és egyben kivonata a dolgok legbensőbb lényegének. „Gondolkodó” című női aktja, „Nevető gyermek”-feje, „Ülőnőie”, „Mene-külők” című dolga mind-mind erről tanuskodik.

Még sokáig folytathatnám, mert bizony csak parányát mondtam el azoknak, amiket szerettem volna. A többit azonban a közönség megértésére bízom, arra a közönségre, a melyik hivatva van átélni mindazokat az impressziókat — sőt talán többet is — mint a melyekkel mi a tárlatból távoztunk.

Mint értesülünk, a tárlat még egy héttel lesz nyitva. Kiállítási helyiség Piac-utca 28. I. városi bérház. Nyitva 9—1. 3—7 óráig. Belépő-díj 40 fillér.

Kavarodás Gerő százados körül

Tömegaffér a kardaffér miatt

Budapesti tudósítónk jelenti: A fővárosban ma hire járt, hogy Gerő Vilmos, a parlament hőse provokálni fogja Károlyi Mihályt, Hajdu Marcell dr.-t, Szmrecsányi Györgyöt és Vázsonyi Vilmost, akik az ismeretes incidensből kifolyólag súlyosan elítélő nyilatkozatokat tettek róla. Gerő Vilmos megbízottai ma délelőtt kezdték meg provokáló körutjukat és sorra meglátogatták mind a négy provokálandó embert.

Elsőnek Károlyi Mihály gróf Egyetem-utca 6. számú lakásán tettek látogatást Schnetzer ezredes és Artner Kálmán őrnagy. Károlyi Mihály gróf fogadta őket és kijelentette, hogy a választ délután fogja megadni. Szmrecsányi Györgyöt is fölkeresték lakásán.

Legutoljára délelőtt féltizenkét órakor Vázsonyi Vilmost keresték föl Teréz-körút 24. számú lakásán és Vázsonyinak Gerőre vonatkozó kijelentéséért magyarázatot kértek, Vázsonyi azonban segédek megnevezése helyett Gerő megbízottainak levelet adott át, amelyben kijelenti, hogy ő Gerő eljárását a sajtó útján tette bírálat tárgyává. Gerő eljárása nem képviselőtársának személyes bántalma, hanem a legsúlyosabb alkotmányjogi sérelem, amelyet lovagias térre átjatszani nem lehet. Gerő csak katonai hatóságának felelős, éppen így ő Vázsonyi, csak a független magyar bíróságot ismeri el fórumul. Akit tehát kritikája sért, forduljon e fórumhoz elégtételért. Kijelenti még Vázsonyi, hogy ő az ugynevezett lovagias becsület fogalmát magára nézve kötelezőnek soha el nem fogadta.

A megbízottak elfogadták a levelet és eltávoztak.

A „Magyar Kurir” jelenti: A reggeli lapoknak az a hire, hogy Gerő Vilmos százados provokálta Hédervári Lehel országgyűlési képviselőt, tévedés. Annyi igaz, hogy Medzibrodsky hadbíró felkérte a képviselőt, hogy kedden délelőtt tíz órakor jelenjen meg a hadbírósnál a százados ellen megindított vizsgálat ügyében. Schnetzer ezredes és Hartner őrnagy ma délelőtt tíz órakor Gerő Vilmos százados nevében provokálta Szmrecsányi György országgyűlési képviselőt, aki Zlinszky István országgyűlési képviselőt és Beniczky Ödön volt országgyűlési képviselőt fogja megbízottakul megnevezni.

— Miért kinlódik annyi sok ember és miért tudja oly kevés az életet igazán kihasználni? Mert a legtöbb embernek nincs egészséges székelése! Hogy ezt a krónikus anyagcsere zavart megszüntessük, arra a már régóta nagyszerűen bevált valódi Ferencz József-keserűviz használata a legalkalmasabb. Ez a világhírű gyógyforrás a budai hegyvidék természeti kincse, semmiféle ártalmas alkatrészt nem tartalmaz és huzamosabb használat esetén is rendes, enyhe és fájdalommentes széketet idéz elő. Ehez járul, hogy ez az ásványos keserűviz minden ellenszenv nélkül, igazán könnyen iható. Ajánlják a legnagyobb tudósok, mint Bamberger, Braun, Breisky, Kézmarszky, Korányi, Krafft-Ebing, Meynert, Oser, Purjesz, Schauta, Stiller, Tauffer és a gyógytudomány számos más nagynevelő képviselője. — A természetes Ferencz József-keserűviz a gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerkereskedésekben kapható. Ahol nincs, ott forduljunk direkt a Ferencz József-gyógyforrások szétküldési igazgatóságához Budapesten. (Főposta-fiók 210. sz.)

Tisza István gróf miniszterelnök

Megalakul az új kabinet

Tisza István gróf mai kihallgatása meghozta a döntést. A király megbizta őt kormányalakítással és Tisza István gróf elfogadta a megbizást.

Talán soha ilyen hamar kormányváltás elintézve nem lett. A király a legkegyesebben fogadta Tisza István grófot, akinek kinevezésével szentesítette ama munkás politikai irány helyességét, amelyet a munkapárt követ.

A kinevezésről, amely formailag csak később történik meg s amely előre láthatóan a kormányban semmi változást sem idéz elő, valamint az azzal összefüggő eseményekről tudósításunk a következő:

Jósika és Tisza kihallgatása.

Bécs, június 7. (Budapesti Tudósító.) Jósika Samu báró, a főrendiház elnöke délelőtt fél tíz órakor Schönbrunnba hajtattott, a hol a király délelőtt tíz órakor magánkihallgatáson fogadta.

Bécs, június 7. (Budapesti Tudósító.) Tisza István gróf, a képviselőház elnöke ma Bruckon át Bécsbe érkezett. A vonat háromnegyed óras késéssel robogott be a Staatsbahnhof pályaudvarára. Tisza gróf a Sacher-szállóban szállott meg, onnan háromnegyed kilenc órakor a bankgassei magyar házba hajtattott, ahol Lukács László miniszterelnök-nél tett látogatást. A két államférfiu több mint egy óra hosszat értekezett egymással. A magyar házból Tisza gróf automobilon Schönbrunnba ment, ahol fél tizenegy órakor fogadta kihallgatáson a királyt. Tisza István gróf még a mai nap folyamán szándékozik visszatérni Budapestre. Lukács László miniszterelnök is még a délutáni gyorsvonatok egyikével szándékozik Budapestre visszautazni.

Bécs, június 7. (Budapesti Tudósító.) Jósika Samu bárónak, a főrendiház elnökének legfelsőbb kihallgatása félóra hosszat tartott. A főrendiház elnökének alkalma volt, hogy a válságról való véleményét a legbelsőbban ismertesse a királlyal. A kihallgatás után Jósika Samu báró a Budapesti Tudósítóval a következőket közölte:

— A kihallgatáson azt az összezhnyomást nyertem, hogy *őfelsége arra törekszik, hogy a válságot mihamarább megoldja.*

A főrendiház elnöke magánügvekben egyelőre Bécsben marad. Miután Jósika Samu báró eltávozott a király dolgozószobájából, Tisza István gróf, a képviselőház elnöke jelent meg a királynál.

Tisza István gróf — miniszterelnök.

Bécs, június 7. (Budapesti Tudósító.) Tisza István grófot, a képviselőház elnökét fél tizenegy órakor fogadta a király magánkihallgatáson. A kihallgatás több mint egy óra hosszat tartott és mint a Budapesti Tudósító illetékes helyről értesül, a király ez alkalommal Tisza István grófot miniszterelnökké designálta és őt a kabinetalakítással megbizta. Tisza István gróf ma éjjel visszautazik Budapestre, hogy megalakítsa kabinetjét. További meghívások nem lesznek.

Tisza István gróf valószínűen már a legközelebbi napokban ismét Bécsbe érkezik, hogy a királynak bemutassa az új kabinet tagjainak névsorát. Az új kormány, amelynek eskütétele haladéktalanul megtörténik, előre láthatóan már a jövő héten az országgyűlés mindkét házában bemutatkozik.

Bécs, június 7. Tizenkét óra tájban megjelent a Magyar Ház előtt Tisza István gróf

vörös automobíljja. A hírlapírók és politikusok egész csoportja várta izgalomban Tisza nyilatkozatát.

Tisza egyenesen Lukács László szobájába ment, negyedórát tanácskozott vele és azután megjelent a Magyar Ház nagy előtermében és a hírlapírók előtt a következőket mondotta:

— Uraim, rövid pár szóval végezhetünk. *Őfelsége megbizott a kabinetalakítással* és ennek következtében még ma itt kell maradnom Bécsben. Az éjjel visszautazom Budapestre.

— Kegyelmes ur délután még tárgyalni fog Bécsben? — kérdezték a hírlapírók.

— Ez valószínű — mondotta Tisza.

Tisza István gróf audienciája fél tizenegy óráig tartott. Értésülésünk szerint Tisza még ma délelőtt intézkedett, hogy a Lukács-kormány tagjai holnap délelőtt tanácskozásra üljenek össze.

Ezen a tanácskozáson Tisza az eddigi minisztereket tárcájuk megtartására kéri fel, formálisan megalakítja kabinetjét, azután ismét feljön Bécsbe, jelentést tesz a királynak, aki ekkor *forma szerint is kinevezi Tiszát miniszterelnökké.*

A Tisza-kormány kinevezése a jövő hét elején megtörténik és a kabinet tagjai a hét első napjaiban leteszik az esküt. *Június 11-én az új Tisza-kormány bemutatkozik a képviselőházba.*

Tisza a jövőről.

Bécs, június 7. Tisza István gróf kihallgatása után fogadta egyik fővárosi lap munkatársát és ezelőtt a következőképpen nyilatkozott:

— *Tovább fogunk haladni azon az uton, amelyen elindultunk. Harcot provokálni nem akarunk és nem is fogunk, de vissza sem riadunk a harctól.*

Bécs, június 7. A Neue Freie Presse írja: Tisza István gróf megbiztatásában az nyer kifejezést, hogy *a korona nem akar eltérni az eddigi politikai irányzattól* és az eddigi magyar politikától. Bizonyos egyébként, hogy *Tisza István gróf is szívesen látná az ellenzék nyugodt, méltóságteljes magatartását* és a normális parlamenti rendet. Erre vall az is, hogy Tisza István gróf a kabinet megalakítása után *előjárnja az ellenzéknek a békét és minden lehetőt, de formális paktumtárgyalásokba bocsátkozni nem fog.* Vagyis minden igyekezetével rajta lesz, hogy rendes politikai állapotokat teremthessen.

Az új kormányelnök tanácskozásai.

Bécs, június 7. Tisza István gróf a kihallgatás után a Sacher-szállóba hajtattott, ahol Lukács Lászlóval találkozott. Rövid tanácskozás után együtt hajtattak a külügyminiszeriumba, ahol Berchtold Lipót gróf, majd végül Stürgkh gróf osztrák miniszterelnököt látogatta meg.

Az új kabinet.

Beavatott munkapárti politikusok szerint Tisza István gróf miniszterelnökké történő kinevezésével a jelenlegi kabinetben alig fog történni változás. A mostani miniszterek valószínűleg mind megmaradnak, úgy-

szintén az államtitkárok nagy részét is megtartják. Az államtitkárok közül csupán Jakobffy Imre belügyminiszeri államtitkár fog távozni, aki már Khuen-Héderváry Károly gróf lemondásakor el akarta hagyni helyét. Tisza István gróf — így mindjárt a munkapártban — csakis a miniszterelnöki tárcát fogja megtartani s úgy a belügyminiszeri valamint a király személye körüli miniszteri tárcát is be fogja tölteni. Az új kabinet kinevezése a jövő hét közepe táján várható.

A „Pester Lloyd“ ma esti számában azt írja, hogy a Tisza-kabinet már megalakított-nak tekinthető. Tisza István gróf csupán a kormányelnökséget vállalja, míg a reszort miniszterek megmaradnak. A felség személye körüli miniszter Burrián István volt közös pénzügyminiszter a belügyminiszter Sándor János lesz, aki Tisza István gróf kormányelnöksége alatt már egyszer belügyi államtitkár volt. Tisza István gróf különben már éjszaka hazaérkezik Bécsből s azonnal elvégzi a kabinet alakítás dolgát.

Az új kabinet listája ezek szerint a következő lesz:

Miniszterelnök: Tisza István gróf.

Személyi körüli: Burrián István báró.

Kereskedelemügy: Beöthy László.

Pénzügy: Teleszky János dr., vagy Pongrácz Vince báró.

Belügy: Sándor János.

Vallás- és közoktatásügy: Jankovich Béla dr.

Igazságügy: Balogh Jenő dr.

Földművelésügy: Serényi Béla gróf.

Honvédelem: Hazai Samu báró.

Horvát: Josipovich Géza.

Belügyi politikai államtitkár: Némethy Károly dr.

Személyi körüli államtitkár: Révy Ferenc dr. miniszteri tanácsos.

A kormány bemutatkozása.

A kabinet megalakítása után kedden teszi le az esküt és *csütörtökön fog bemutatkozni az országgyűlés mindkét házában.*

Ugyanakkor Tisza István gróf lemond aradi mandátumáról és ugyancsak Aradon új választásnak veti alá magát.

A horvát bán és a fiumei kormányzó.

Cuvaj Ede horvát királyi biztos távozása után báni helynök lesz Unkelhausen Károly dr. miniszteri tanácsos.

Wickenburg gróf fiumei kormányzó marad, s a főispáni karban sem áll elő változás.

A kinevezés hatása a pártoknál.

A munkapártban Tisza István gróf megbiztatása osztatlan lelkes örömet keltett leendő új kormányelnököt már a nap folyamán elárasztották üdvözlő sürgönyökkel.

A Kossuth-pártban és a Justh-pártban élénken és nagy vehemenciával tárgyalták Tisza István gróf miniszterelnökké történt kinevezését. A tüzesebbek már azt is kijelentették, hogy a pártok nem reagálnak Tisza István békitő fölhívására s vele nem tárgyalnak.

A mandátumfosztó javaslat napirenden.

Egy fővárosi estilap a következőket jelent, szerinte „beavatott“ forrásból: Tisza Istvánról helytelenül tételezik föl ellenfelei, hogy az ő miniszterelnöksége minden körülmények között az erőszak folytatását, illetve fokozását jelenti. Tisza első sorban a béke politikájával fog szerencsét próbálni. Meg fogja kísérteni újból, hogy az ellenzékkel a parlamenti munkában való rész-

vételre felhívja és ezt a miniszterelnöki székéből elhangzó frázisokon kívül bizonyos konkrét tények kilátásba helyezésével fogja megtenni.

Ha az ellenzék a Tisza „békés” szándékára az- eddigi politika folytatásával felel, úgy Tisza szintén az eddigi politikát fogja folytatni s nem fog visszariadni az erőszak újabb eszközeinek alkalmazásától sem.

Elsősorban napirendre fogja tüzetni és le fogja tárgyalni az ugynevezett mandátumfosztó javaslatot és ha e javaslatból törvény lesz, úgy mandátumuk megfosztásával fogja sújtani azokat az ellenzéki képviselőket, akik a parlamentben nem jelennek meg. A javaslat bizottságilag elfogadott szövege szerint a mandátumuktól ekként megfosztott képviselők többé nem választhatók meg és Tiszának az a számitása, hogy az ellenzék egy nagy része nem fogja a dolgokat a mandátumfosztó javaslat érvénybe lépése után a végsőkig feszíteni, azokat pedig, akik továbbra is ellenállnak, a mandátumfosztó javaslat segítségével egyszerűen kiszorítja a Házból és az ismert korteszesszövegek segítségével mérsékeltebb ellenzékiekkel fogja pótolni.

Ha a javaslatból törvény lesz, úgy a törvényhatóságok és így a központi választmányok is kötelesek lesznek magukat a törvénynek alá rendelni, és Tiszék azt hiszik, hogy meghiusul az ellenzéknek az a számitása, hogy a mandátumfosztó törvény hatálya alatt elrendelt új választásokból bármennyi zavar állhatna elő.

Számitanak azzal a lehetőséggel, hogy egyes kerületekben a mandátumuktól megfosztott ellenzéki képviselőket fogják újból megválasztani. A törvény azonban erre az eshetőségre is gondol, mert ez a választást érvénytelennek jelenti ki és így tényleg a többségtől függ, hogy a renitens ellenzéki képviselők közül ki fog visszakerülni a képviselőházba.

Ha ez sem használ és még a mandátum-megfosztás után sem lehet a normális parlamenti munkát megkezdeni, úgy Tiszának még erre az eshetőségre is van programja, amelyet azonban a taktika érdekében egyelőre titokban kell tartani.

Tisza családja.

Bécs, június 7. A *Neue Freie Presse* írja, hogy Tisza István gróf legközelebbi rokonainak egy része tanácsot tartott és ennek eredményeképpen azt tanácsolták Tisza István grófnak, hogy ne vállalja a kabinetalakítást. A felesége, Tisza Kálmán gróf és Sándor János ellenben azt mondták, hogy a kormányalakítás politikai kötelessége Tiszának, még ha veszély fenyegeti is.

Az orvosok ajánlják.

Ha elégtelen, vagy helytelen táplálkozás folytán, vagy pedig más okból is a gyermekek fejlődése nem kielégítő, egy erősítő szer sem érdemel oly bizalmat, mint a Scott-féle csukamájolaj Emulsió, amely a csontok képződésére és megerősödésére és a testi erő növelésére kitűnően bevált. Az alkotórészeit képező tápláló anyagok elősegítik erős, egyenes csontok képződését és annyira támogatják az egész fejlődést, hogy a gyermekek csakhamar élénken és vidáman ugriálnak. A gyermekeknek izlik a Scott-féle Emulsió; élvezettel szedik az édes, sűrű keveréket. A

SCOTT-féle EMULSIÓT,

amely közel 40 éve minden országban meghonosodott, számos orvos ajánlja, mert minden tekintetben mintaszerű, megbízható és hatásos készítménynek ismerik.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G. m. b. H. címére Wien, VII. akkor egy gyógyszer után próbaadagot küldünk.

Nyomdatulajdonosok és ujságkiadók szervezkedése

Kerületi értekezlet Debreczenben

A magyarországi nyomdatulajdonosok évtizedek óta sanylik sanyaru helyzetüket anélkül, hogy ezen segíteni tudtak volna. A képesítéshez nem kötött, sokféle elemből összehozott eme társadalmi osztályban aránylag kevesen ismerik a komplikált szakcsinját-binját s ahelyett, hogy vállalkozásukat szilárd alapra fektetnék, az ipart felvirágoztatnák, áldatlan versenyt üznek, melyben jó maguk végleg kimerülnek, céltudatos társaikat pedig gyöngítik.

Ezen immár tarthatatlan bajok orvoslása céljából május hó 25-én Budapesten a Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége 10. évi rendes közgyűlésén *egységes, minimális nyomtatványárszabályt* mutattak be, melynek kötelező betartása céljából ötös bizottságot küldtek ki, hogy a kerületekben az árszabálynak érvényt szerezzen.

Ugyanakkor a Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége is egyhangulag kimondta, hogy az ujságkiadók érdekeinek megóvása és a hirdetésügy rendezése végett *Vidéki Ujságkiadók Központi Hirdetőirodája* cég alatt védőhivatalt létesít, melynek megszervezésére intézőséget választottak. Ennek tagjai: Klein Samu (Miskolc), Mayer Rezső (Nagybecskerek), Sas Ede (Nagyvárad), Molnár Mór (Szekszárd) és Hoffmann Sándor, lapunk kiadója.

A nyomtatványárszabály és a Központi Hirdetőiroda propagálása céljából a fenti intézőség Debreczenben a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében ma vasárnap délelőtt 10 órakor kerületi értekezletet tart, melyre a közel vidékről számos érdeklődő jelentkezett.

A harcrakész Szerbia

Az új balkáni háboru előtt

Belgrád, jun. 7. A hadügyminiszter a „Novoje Vremja” tudósítójának a következőket jelentette ki:

A feszült viszony köztünk és Bulgária között még nem engedett. Szerbia ragaszkodik álláspontjához és nem hajlandó a megszállott területeket kiüríteni. Ha anégy balkáni miniszterelnök találkozása ellenére nem sikerülne a területi kérdéseket békésen megoldani, és ha Szerbia és Bulgária között háboru ütne ki, akkor ez a háboru rövid lesz ugyan, de nagy véres. Mi mindenre elvagyunk készülve s akár már holnap is megkezdhetjük a hadműveleteket.

London, jun. 7. A Times-nak jelenti Pétervárról: A politikai körök nagyon komolynak veszik a szerb-bolgár konfliktust. Az orosz kormány mindent elkövet, hogy békés megegyezést hozzon létre, de mégis nagy a nyugtalanság, mert nem tudják, vajon Szófiában és Belgrádban a mostani kabinetek megmaradnak-e. Az orosz kormány kijelentette, hogy háboru esetében föntartja teljes akciósabadságát, mert nem nézheti tétlenül a testvérgyilkos háborut.

Belgrád, jun. 7. Hivatalos szerb oldalon megállapítják, hogy azok a hírek, amelyek a bolgár és szerb hadseregnek Pirotnál, Velesznél és Gevgelinél történt állító-

lagos összeütközéséről szólnak, teljesen hamisak. Szintugy helytelen az a jelentés, hogy előkészületeket tettek a szerbeknek Monasztirból való kivonulására. A bal Vardar-part elhagyása teljes rendben és véres összetűzés nélkül ment végbe. A szerb csapatoknak határozott parancsuk van, hogy sehol se lépjenek föl agresszív, amit eddig is szigoruan követtek.

Nyilatkozik a közvetítő

A várpalotai birtokvétel

A képviselőház június 2-iki ülésében *Hazai Samu* báró honvédelmi miniszter a várpalotai birtokvételről a hozzá intézett interpelláció folytán nyilatkozva, többek közt felszólította az ez ügyben eljáró *Spitzer Mór* dr. veszprémi ügyvédet, hogy nevezze meg nyilvánosan azt a közvetítőt, aki ennél a vételnél szerepelt és akinek 250.000 korona közvetítődíjat már ki is fizettek, 200.000 koronát pedig később fognak kifizetni. *Spitzer Mór* dr. mindjárt másnap hivatalos beadványban megnevezte a honvédelmi miniszternek a közvetítőt *Pollák Mór* budapesti kereskedő személyében. *Pollák Mór* most a következő levelet intézte a honvédelmi miniszterhez:

Nagyméltóságú

Hazai Samu báró v. b. t. t.
magyar királyi honvédelmi miniszter urnak
Budapesten.

Budapesti lapokból olvasván, miszerint nagyméltóságod a várpalotai ügyben hozzá intézett interpellációra vonatkozóan fölhívta *Spitzer Mór* dr. veszprémi ügyvédet az iránt, hogy nevezze meg azt a budapesti kereskedőt, aki a várpalotai vásárlásból kifolyóan a számadásban kitüntetett kétszázötvenezer korona összeget kapta és a kétszáz ezer koronát még kapni fogja. E fölhívás folytán van szerencsém nagyméltóságodnak tudomására hozni, hogy az a budapesti kereskedő én vagyok, aki Beigrádeánuékkal rokonságban is állván, nevezettek a fönti összeget nekem fizették és fizetik. Nem tartozom senkinek számadást adni az én fizetési vagy magándolgozaimról, mert ahhoz igazán senkinek semmi köze. Azonban nagyméltóságodat és miniszteriumát ért méltatlan megtámadás kötelességemmel teszi, hogy nagyméltóságodnak az alábbi nyilatkozatomat hozzam tudomására: A várpalotai birtok vételéből kifolyóan Beligrádeánuék által nekem kezemhez fizetett összegből én se nagyméltóságodnak, se a honvédelmi miniszterium egyetlen hivatalnokának semmiféle címen *egyetlen fillért sem adtam*. Illetve tőlem senki sem kért, senki sem kapott és senki sem fog kapni. Én fölhatalmazom, hogy e nyilatkozatomat nagyméltóságod, hogy ha kívánja, nyilvánosságra is hozhatja és ha bíróság előtt szükség leend eme körülményt tanusítani, mindenkor kész vagyok rendelkezésére állani. Maradok kiváló tisztelettel

Pollák Már s. k.

LEGSZEBB :HARANGÜTÉSÜ: INGÁS ÓRÁK

jótállással
Kurián Gyula, órásnál. Debreczen, Placz-u. 42.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK:

Placz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Placz-utca 63.
Telefon szám: Főüzlet 11-57. sz. Flókuüzlet 732. sz

Redl ezredes szeretője.

A titokzatos olasz hölgy.

Multjában és egyéniségében is érdekes vendége volt egy napig egyik nagyváradi szállodának. Már nem nagyon fiatal, de viharos és intenzív életének nyomait még pompásan titkoló elegáns hölgy volt az, aki kevés podgyással, nem túlnagy igényekkel inkognitó jött és orosz havasok, német rónák, olasz ligetek és tengerpartok emlékét utaztatta át Nagyváradon. Az érdekes idegen, akivel nem sokat törődtek, mert óvatosan kerülte a feltűnést, Redl vezérkari ezredes egykori barátja volt, aki némi hazozás után sok érdekes részletet mesélt el tudósítónknak:

— Hogy tudta meg, hogy Nagyváradon vagyok?

— Talán inkább arra válaszolna: olasz létére hol tanult meg magyarul?

— Én nagyon sok nyelvet beszélek! És talán ennek köszönhettem, hogy olyan magas állású ur, mint Redl, reám szegény szürke teremtésre vetette a szemét. Én nem voltam mindig olyan elegáns, mint most. Amim van, Redlnek köszönhetem.

Kissé karikás, de még ma is melegfényű szemét a fehér padmolyra szögezte. Talán valami itáliai mulató pezsgős atmoszférájára, talán a szeretője viharos vágyaira gondolt.

— Nem, akármit is irnak maguk, Redl nem volt rossz ember! Csak szerette a mámort, nem elégedett meg a katonai élet adta örömmel s ha önök ezt beteges elfajulásnak nevezik, nem értenek hozzá, mert Redl egészséges ember volt... Én szerettem. Néha furcsa, nekem érdektelen leveleket hozott, orosz, olasz vagy francia szöveggel. Nem akarta, hogy tudjanak rólam, azt mondta, a családja, katonai rangja követeli ezt a titkolózást. Most már tudom, miért volt erre szüksége. Kár volt, hogy nem árulta el, talán hasznomat vette volna.

— Hova megy innen? Mint jutott el ide ebbe a kis vidéki városba?

— Utazom tovább a román határ felé... hogy hová, nem árulom el. Minek?

Karsu, erezett kezét csókra nyújtva, mintha nem is éjszakák csókosasszonya, hanem valóságos ezredesné volna, bucsuzott a hajdan szép olasz leány — szomorú titkok tudója.

HIREK

*

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban e hó 8-án, vasárnap a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Szele György lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Nagy Márton szerepi lelkész, 11 órakor Bodnár Gábor s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Urav Sándor lelkész, az ispotályi templomban Polgár Gyula s.-lelkész, a városi szegényházban Haidu Zsigmond püspöki titkár, a csapókeri imaházban Kovács János vallás-oktató lelkész, a homokkeri imaházban Boér Károly vallás-oktató lelkész.

Az ágost hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Peér Sándor segédlelkész végzi az istentiszteletet.

— **A trónörökös Berlinben.** Bécsből táviratozzák, hogy Ferenc Ferdinánd királyi herceg családjával Konopistba utazott. A trónörökös jövő héten a német császár jubileumára Berlinbe utazik.

— **A hajdudorogi püspökség.** Az aradi Romanul azt a közleményt hozza, hogy a római Szentsek a „Christi fideles graeci” kezdetű és a hajdudorogi görög-katolikus magyar püspökség létesítésére vonatkozó pápai bulla rendelkező részében változtatásokat tett, még pedig a románok javára. — Illetékes helyen kijelentik, hogy e hírből egy szó sem igaz. A közlemény nyilvánvalóan a románoknak az óhajátán alapul és csupán hangulatkeltés céljából írták.

— **Bélteky Lajos beiktatása.** Szatmár-németiből jelentik: Holnap vasárnap délelőtt iktatják hivatalába Bélteky Lajost az új református lelkész nagy ünnepek között. A lelkész beiktatáson részt vesz Baltazár Dezső dr. püspök is.

— **A kamarai választások.** A kisiparosok és kiskereskedők a kamarai választások előkészítése és a követendő eljárás megbeszélése érdekében az Iparoskör helyiségében vasárnap délelőtt gyűlést tartanak.

— **A Zenede átvétele.** A Zenede városivá tetele alkalmából alkotott szabályrendeletet a belügyminiszter ma érkezett leirata szerint véglegesen jóváhagyta. Ennek alapján az erre kiküldött bizottság holnap, vasárnap délelőtt fogja átvenni a Zenedét. A belügyminiszter leiratában kikötötte, hogy a Zenede költségvetése és zárszámadása mindenkor fölterjesztendő.

— **Évzáró ünnepély a főiskolában.** Kedden, e hó 10-én délelőtt 10 órakor fog a református főiskola évzáró istentisztelete a Nagytemplomban megtartani. Az istentisztelet után a hivatalos testületek és érdeklődők a főiskola dísztermébe vonulnak, ahol az akadémiai rektor elmondja az évi beszámolóját s üdvözli a hivatalos testületeket. Ez lesz a főiskola akadémiai szakainak második, utolsó évzáró ünnepélye.

— **Eljegyzés.** Pavlovits Károly debreceni műépítész eljegyezte Schönstein Irénke úrhölgyet Marosvásárhelyről.

— **Jurista-mulatság.** A „Debreceni Ügyvédjelöltek Egyesülete” június hó 21-én este 9 órai kezdettel nagyszabású jurista-mulatságot rendez a nagyerdei Dobos-pavillonban. A vigalmi bizottság nagy agilitást fejt ki, hogy biztosítsa a mulatság sikerét és egy szépen sikerült táncmulatság emlékével gazdagítsa Debrecen előkelő társadalmát. A védnökök, kiknek sorában városunk vezető pozícióit elfoglaló íristái vannak, a legnagyobb készséggel engedtek a felkérésnek, így az est sikere jóformán már ezáltal is biztosítva van. A tiszteletbeli rendezőség, bírói, ügyvédi karunk, valamint közigazgatásunk összes előkelőségeit magában foglalja. A közel száztagú vigalmi bizottság pedig garancia arra, hogy a mulatságon jókedvben sem lesz hiány. Városunk társadalmában máris nagy érdeklődés mutatkozik a nagyszabású mulatság iránt és az agilis vigalmi bizottság mindent el is követ, hogy ez a fényesnek ígérkező táncmulatság valóban szép sikert is érjen el. Az előkészületek annyira haladtak, hogy a napokban már a meghívókat is szétküldheti a rendezőség. Érdeklődőknek készséggel szolgál felvilágosítással dr. H. Nagy Jenő, az Egyesület elnöke (dr. Hódy-iroda, Piac-u. 77.)

— **Nagy tűz Londonban.** Londonból jelentik: Tegnap Mudiesz kölcsönkönyvtárában nagy tűz volt, mely harmincezer könyvet pusztított el, közte sok ritka és pótolhatatlan művet. A tűz rendkívül gyorsan terjedt és a szomszéd bérházban leirhatatlan jelenetek folytak le. A lakosok riadtan rohantak az utcára. A tüzőltők csak nehezen tudták a tüzet eloltani és oltás közben közülük sokan megsérültek.

— **A műlovarnó hármaskörök.** Ily címen megjelent cikkünk folytán ma Gazdag cirkusztulajdonos szerkesztőségünkben járt és annak a kijelentését kérte tőlünk, hogy a szatmári hírforrás több oly tévedést tartalmaz, melyek félremagyarázásra adhatnak okot. Így Anna Pratella, aki az igazgatónak unokanővére, férjes nő, aki boldog házasságot él férjével Vohner János művészettel. Már három hónapja nem lépett fel a porondon s így az a műlovarnó, akit a szatmári hírforrás említ, aligha nem valamelyik kolléganője lesz, lévén a cirkusznak több ily művésznője. Nem lehetetlen tehát, hogy a tudósító a szép Snela Gizellát látta lovagolni a hármaskörök jövele előtt. Aki ma is mindennap látható a Gazdag-cirkuszban, míg Anna Pratella, akinek három ikerszüllőte alig élt pár órát, még mindig gyengélkedik.

— **Dr. Weltmann Mór,** a Szt.-Lukács-fürdő éveken át volt orvosa, mint köszvény, csusz és neurálgias (ischias) bántalmak szakorvosa, működését Pöstyénben (Villa Amália) megkezdte.

Biomaláta. Biomalz

kitűnő, jóízű és emellett olcsó táp- és erősítőszert mind azok számára, akik erősítésre és felüdítésre szorúlnak. Németországban a legelterjedtebb és legkedveltebb erősítőszert. Az ára gyógyszerárakban és drogériákban dobozonként K 1:30 és K 2:50.

— **Elhalasztott ünnepély.** Az e hó 8-ára, vasárnapra tervezett orgona-hangverseny, melyet Füleki Kovács Mihály művész orgonista a Kálvineum és a tanítói segélyegyesület javára a Kossuth-utcai templomban akart rendezni, Baltazár Dezső dr. püspök elfogalmságára tekintettel ez évi szeptember-hóra halasztatott.

— **Elűtötte a villamos.** Szatmári Jánosné Nagy Juliánna ma délután a Csapó-utcán — karján gyermekével — az eső elől bemenekült egy kapu alá. Közben az eső elől s Szatmáriné át akart menni az ellenkező oldalra, nem vette észre az előtte haladó 17. számú villamost. Kiss Károly kocsivezető azonban még idejében fékezett s így az asszony csupán egyszerű lökést kapott, melynek következtében a karján levő gyermeket elejtette. De a gyermek is csak jelentéktelen ütést kapott.

— **Ügetőversenvek Debreczenben.** Az Urkocsisegylet által e hó 15., 17. és 19-ik napján az ügetőversenypályán tartandó versenyek iránt sportkörökben a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. Az egyesület ez évben 40.000 korna díjat tűzött ki, ami biztosítja, hogy sok résztvevője lesz a versenyeknek. A titkári hivatalhoz ezideig a következők nevezései érkeztek be: báró Solymossy Jenő, gróf Desseffy Miklós, báró Sennyev Béla, báró Sennyev Géza, gróf Lónyai Gábor, báró Uray János, Horváth József, Bárczav Sándor, Ruzicska Ferenc, Moser, Bauer Ferenc és Rezső, Mádi Kovács János, Zsombokakoli ménés, Dombbrádi ménés, Vecsey Zoltán, Olasz Elemér, Szent-Imrey Pál, báró Kohner Willy, Nadányi Pál, Pusztaberényi ménés. Előreláthatólag még számosan neveznek be. Az eddigi nevezők között legnagyobb részt azok szerepelnek, kik a budapesti ügetőversenypályának ösmert és népszerű versenyzői. Az egyes versenyszámok érdekesekeknek ígérkeznek és előreláthatólag mindegyikben nagy mezejők lesznek. A versenypályán ez évben nagyobb szerű átalakítások történtek a közönség kényelmére. A versenytérén ez évben is lesz zene, totalizátor. A közlekedés a versenypályára igen kedvező, mert a villamos vasút éppen a versenypálya bejárata előtt áll meg. A versenyekre vonatkozólag bővebb felvilágosítást nyújtanak a falragaszok.

— **Viharos közgyűlés Sátoraljauhelyen.** Sátoraljauhelyről jelentik: Viharos közgyűlése volt tegnap délután Sátoraljauhely képviselőtestületének. A közgyűlésen először elnökölt Székely Elek, az új helyettes-polgármester és a közgyűlés megnívítása után azonnal összecsapott a városi munkapárt az ellenzéki képviselőtestületi tagokkal. A tárgyszorozaton szerepelt ugyanis Meczner Gyula főispánnak ismeretes véghatározata, amelyvel öt tisztviselő ellen fegyelmi eljárást indít, közülük kettőt pedig állásától is felfüggeszt. A tárgyhöz rendkívül éles hangon szólott hozzá Buza Barna dr., a letört volt Kossuth-párti képviselő, aki indítványozta, hogy a fegyelmi határozatnak a felfüggesztésre vonatkozó részét ne vegyék tudomásul, hanem felebbezzék meg. Hosszu vita volt a következő tárgynál is. Felolvasták a főispán leiratát Buza Barna ama panasza tárgyában, hogy az 1904. évi városi fakihasznlás körül visszaélések történtek. Buza Barna felszólalt és erős hangon támadta a főispáni leiratot és Székely Elek helyettes-polgármestert, akinek a polgármestersége alatt történt az állítólagos szabálytalanság. Felállott ekkor Bettelheim Sándor képviselőtestületi tag, Buza Barna egyik régi hiva és kijelentette, hogy Buza Barna ő előtte ugy nyilatkozott Székely Elekről, hogy a legpuritánabb és legbecsületesebb ember. Buza Barna erre azt válaszolta, hogy amit Bettelheim mond, az valótlanság. Bettelheim azt kiáltotta vissza:

— Hazudik az ur!

Órákig tartó vita után a képviselőtestület többsége tudomásul vette a főispáni leiratot. A képviselőtestületi gyűlés után Buza provokálta Bettelheim Sándort.

— **20 filléres nyári menetrendünk kapható lapunk kiadóhivatalában, az összes könyvkereskedésekben és dohánytözsdékben.**

— **Aki rendőrnek adta ki magát.** Nagy István hentesmester ma panaszt tett Gönczi László ellen, aki magát rendőrnek adta ki s őt tiz koronáig megkárosította. A rendőrség az eljárást Gönczi ellen folvamatba tette.

— **Jegyzőválasztás Tetétlenen.** Tetétlen község képviselőtestülete — mint tudósítónk jelenti — ma délelőtt Ercey Gyula dr. hajduszoboszlói főszolgabíró elnöklete alatt tartott közgyűlésén töltötte be a községi jegyzői állást. A képviselőtestület egyhangulag Szabó Gyulát választotta meg Tetétlen jegyzőjévé, kinek megválasztását a község közönsége általános örömmel fogadta.

— **Zeppelin gróf bécsi utja.** Bécsből jelentik: Zeppelin gróf a Sachsen kormányozható léghajóval normális idő- és szélviszonyok mellett június 10-én délután ideérkezik, hogy ő felségének bemutassa hódolatát. A schönbrunni kastély körülrepülése után az asperni repülőterre repül, ahol a királyi rendeletére katonai küldöttség, továbbá Bécs városa nevében a községi képviselőtestület tagjai fogják üdvözölni. Zeppelin gróf huszonnegy órára tervezett bécsi tartózkodása alatt ő felsége vendége lesz. A leszállásnál Bécs város polgármestere meghívja a Rathausba is, mely alkalommal átadják Zeppelin grófnak Bécs városának ajándékát.

— **Baleset a szanatórium építkezésénél.** A nagyerdei szanatórium építkezésénél ma súlyos baleset történt. Tiba Gábor munkásnak egy tégladarab a fejére esett s mintegy 14 centiméter hosszú helyen felhasította a fejbőrét. Beszállították a kórházba.

— **20 filléres nyári menetrendünk kapható lapunk kiadóhivatalában, az összes könyvkereskedésekben és dohánytözsdékben.**

— **Uj doktorok.** Madai Pált, a debreceni főreáliskola kiváló tanárát ma avatták fel a budapesti tudományegyetemen a bölcsészet doktorává. — Ugyancsak ma avatták az államtudományok doktorává a kolozsvári tudományegyetemen Hortobágyi Ernő th. rendőrfogalmazót.

— **Öngyilkos szerelmesek.** Sátoraljauhelyről jelentik: Fejér Dezső tizennyolc éves ügyvédi irnok szerelmes volt Tóth Anna negyedik osztályos polgárisiskolai tanulóba. A leány szülei a fiatal embert kifiltották a házból. A szerelmesek egész éjjel az erdőben kóboroltak és hajnalban a város határában közös elhatározással öngyilkosságot követtek el. A fiatalember előbb a leányt és azután önmagát lötte agyon. Három levelet találtak, melyek a szülőkhez és a rendőrséghez voltak címezve.

— **A szabadkai érettségi-botrány.** Szabadkáról jelentik: Ismeretes, hogy annak idején Szele Róbert főigazgató a szabadkai érettségi vizsgálatot felfüggesztette, annak a gyanújának adva kifejezést, hogy Bige tanár tanítványainak elárulta az érettségi tételeket. A megismételt érettségi vizsgálat során a maturanduszoknak egyharmad része elbukott. Bige tanár ezek után arra kérte Szele főigazgatót, hogy szolgáltasson neki elégtételt. Szele azt válaszolta, hogy nem szolgáltathat elégtételt, mert megállapították, hogy ha nem is mondta meg a tételeket, de föltétlenül segítette a tanítványokat.

— **Tömeges öngyilkosságok a hőség miatt.** Milanóból táviratozzák: Az óriási hőség következtében, amely az utóbbi napokban az elviselhetetlenségig fokozódott, rengeteg ember öngyilkosságot követett el. Egyedül Milanóban tizenkét öngyilkosság történt a tegnapi napon, hat ember pedig elmezavarodottságba esett.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság** főigynöksége hivatalos órától június 9-től augusztus 31-ig reggel 7 órától d. u. 2 óráig tartja.

— **A legnagyobb csuda se tart három napnál tovább.** Ez a szállóige a maga élet-tapasztalati igazságával mindenkit meggyőz. Ha tekintetbe vesszük azokat a szenzációkat, amelyeket a pártpolitikai és parlamenti élet egy idő óta minduntalan fölidéz, lehetetlen észre nem venni, hogy nemcsak három napig se tartanak a mai csudák, de egy napnál alig élnek tovább. Huszonöt-harminc évvel ezelőtt a Janszky-élet, a Hentzi-szobor-história, lángba borította az egész országot. Minden nagyobb politikai szenzáció föllázította, mozgásba hozta az ország közönségét s hónapokig a legnagyobb felhevüléssel, háborogva tárgyalták az ügyet. Egy év óta akkora botránvok történtek a politikai és parlamenti életben, amelyek száz esztendőben egyszer se adják elő magukat s a közvélemény egy napra fölháborodik, aztán rögtön napirendre tér. Déry fölmentése, Lukács lemondása, a Hédervári megkardlapozása, csak egy napig volt igazi szenzáció. A közönség végigfut a lapok hasábjain, kikeresi s elolvassa a szenzációt, aztán tesz rá valami gunyos megjegyzést és megýdolgára. A legnagyobb csudák se keltenek az országban mélyebb hatást. A közönség közömbös. Annyi már a csudaszámba menő esemény, hogy föl se veszik az emberek. A szenzáció kezd megszokottá váni. Nem izgat, nem lázít, mindössze csak érdeklődést kelt egyeseknél, akik temperamentumosabbak. Az ország nagyközönsége kevésbé törődik az országos ügyekkel, inkább foglalkozik a saját ügyeivel. A mai életviszonyok kényszerítõ hatása alatt nem is igen érnek rá az emberek az országos ügyekkel, országos szenzációkkal hosszasan foglalkozni. A mindennapi kenyér, a pénzszerzés, a legfőbb elv: az idő pénz, uralkodik a lelkeken. A nagy esemény napján van izgalom, van érdeklődés. Másnap már alább szállanak a kedély hullámai s harmadnap már feledve minden. A falu népe pláne közömbös. Az csak a gazdasága iránt tud érdeklődni. És talán így van ez jó! Nálunk minden ember politikusként született, nálunk mindenki szeret politizálni, ha a sok izgalom ki nem merítene az emberek idegétét, ha a mindennapos csudák közömbössé, fásulttá tennék az embereket, akkor az országnak tönkre kellene mennie, mert mindenki csak politizálna, tárgyalna s nem lenne, aki dolgozik. A mai kor a munka jegyében él. Akik ráérnek szenzációk gyártására, csak csinálják, a nagyközönség, az ország népe dolgozik, mert ki-ki egyedül ennek veszi hasznát.

— **Kis gyermekek balesete.** A Macson ma délelőtt Vágh Juliánna 1 és fél éves gyermek, míg édesanyja a konyhában egyedül hagyta, a marólughoz jutott, melyből egy kortyot ivott is. Állapota súlyos. A Kerekestelepen pedig Kerekes Gabriella 4 éves gyermek beleesett a forró vízbe, ahol súlyos sérüléseket szenvedett. Mindkettőt a kórházban ápolják.

— **Segélyezések.** Debrecen város szegényügyi bizottsága Szabó Elek th. tanácsnok elnöklete alatt ma délután tartotta meg ülését, amelyen Márk Endre udvari tanácsos, Bárdos Géza és Horváth János vettek részt. Az ülésen több segélyezési ügyben hoztak határozatot.

— **Suffragettek megmérgezték egy halastavat.** Londonból táviratozzák: Nagy feltűnést kelt itt a suffragettek újabb gáztette. Bradford közelében van egy halastó, mely tele van a legpompásabb halakkal. Tegnap a halakat döglötten találták a tó felszínén. A suffragettek mérgezték meg a vizet.

— **Páholyjegyek az ügetőversenyekre.** A június hó 15., 17. és 19-én tartandó ügetőversenyekre páholyjegyek f. hó 9-étől, hétfőtől kezdve Molnár Ferenc főtéri (Városház-épület) üzletében kiválthatók.

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható érvényvesztés nélkül minden gyógyszerárúban. SCHULTES AGOST Sainyo-Lipóci Salvatorforrás-válalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

zsef és Si
alatt álló
irda-altisz
árvaikat s
tük javára
Dobos-pav
táncvigalm
közönség
latságon j

Asszo

bach Lajo
láné, Més
Dányi Istv
né, Dank
Szabó Gá
logh Istvá
Sándorné,
Diviki Sá
Jánosné,
Ferge Jó
nosné, C
Nagy Lajo
ros Gyula
littné, Tar
Lajosné,
zei Ferenc

Pávay Gy
rásné, Cz
Józsefné,
Fegyvere
Szilvia Ö
Gáborné,
Toldi Józ
Istvánné,
György M

zsefné, Ö
zsefné, M
Vezendi P
lágyi Ján
zsefné,
josné.

Leán
muska, E
Luló, Va
Annuska,
Szabó nő
csi, Szab
Esztike, S
Sáríka, I
sányi Ma
zsike, Bo
Ilonka, C
Juliska, I
tóf Gizik
Esztike,
Sárándi I
Brinzei E
Pávay Es
tike, Kiss
Juliska, I
zsike, Zs
Simon nő
czi, Nagy
zsike, Sz
ka, Ková
Karola,
Matkó E
tike, Szil
mocos M
liska, Gy

— El
egy kuty
éves gy
mart. A
vették, a
figyelik,
— G

ben. Pup
óriási vá

— T
megyehá

Uj cipőáruhásam

június hó 9-én megnyitom.

Mandel Lipót,
Piac-utca 28.

— **Postások mulatsága.** A Mészáros József és Sipos Gyula felügyelők védnöksége alatt álló debreceni m. kir. posta- és távirda-alkalmazottak és szolgák saját özvegyeiket, árváikat segélyező és temetkezési egyesületük javára ma szombaton este, a nagyerdei Dobos-pavillonban zártkörű iótkonycélú táncvigalmat rendeztek, amelyen igen szép közönség jelent meg. A fényesen sikerült mulatságon jelen voltak névsora a következők:

Asszonyok: Mezei Andrásné, Bomerebach Lajosné, Györfly Istvánné, Sipos Gyuláné, Mészáros Józsefné, Kripkó Józsefné, Dányi Istvánné, Erdei Józsefné, Nagy Istvánné, Dankó Lőrincné, Borbély Sándorné, Szabó Gáborné, Komáromi Károlyné, Balogh Istvánné, Király Sándorné, özv. Király Sándorné, Sipos Andrásné, Juhász Jánosné, Divíki Sándorné, Tóth Lajosné, Harsányi Jánosné, Kopányi Istvánné, Füvesi Lajosné, Ferge Józsefné, Földi Mihályné, Boda Jánosné, Czipo Miklósné, Kovács Jánosné, Nagy Lajosné, Bodonovits Menyhértné, Boros Gyuláné, Kristóf Jánosné, Sárándi Bálintné, Tar Józsefné, ifj. Adám Jánosné, Papp Lajosné, Nagy Lajosné, Tóth Lajosné, Brinzei Ferencné, Éles Sándorné, Pál Imréné, Pávay Györgyné, Bor Imréné, Csorba Andrásné, Czebe Lajosné, Kiss Istvánné, Szanka Józsefné, Török Jánosné, Ujvári Gyuláné, Fegyveres Sándorné, Helmecci Istvánné, Szilva Ödönné, Zsupos Gáborné, Szathmári Gáborné, Simon Józsefné, Koszta Sámuelné, Toldi Józsefné, Szoboszlai Jánosné, Kovács Istvánné, Nagy Ferencné, Ivánvi Dezsóné, György Mihályné, Sepsí Kálmánné, Kiss Józsefné, özv. Molnár Gáborné, Kovács Józsefné, Matkó Józsefné, Kiss Józsefné, özv. Vezendi Ferencné, özv. Huggi Andrásné, Szilágyi Jánosné, Nagy Illésné, Jeszenszki Józsefné, Gyöngyösi Mihályné, Ujvári Lajosné.

Leányok: Erdei Manczika, Gyányi Irmuska, Erdei Rózsika, Erdei Bözsi, Gyányi Luló, Vattai Elza, Zöld Annuska, Preilik Annuska, Major Erzsike, Sarkadi Piroska, Szabó nővérek, Király Rebeka, Király Mancsi, Szabó Mariska, Szabó Rózsika, Széll Eszti, Széll Rózsika, Sipos Mariska, Nagy Sárika, Iván Ilonka, Harsányi Erzsike, Harsányi Mariska, Fazekas Klárka, Füvesi Erzsike, Boda nővérek, Czipo Etelka, Czipo Ilonka, Czipo Irmus, Törzsök Mariska, Nagy Juliska, Papp Erzsike, Papp Juliska, Kristóf Gizike, Tóth Etelka, Tar Pirike, Keresi Eszti, Czifich Margitka, Fábrián Rózsika, Sárándi Lukus, Tóth Juliska, Tóth Zsuzsika, Brinzei nővérek, Éles Irmiska, Pál Eszti, Pávay Eszti, Csorba Erzsike, Czebe Eszti, Kiss Eszti, Szanka nővérek, Török Juliska, Fegyveres Mancsika, Megyeri Erzsike, Zsupos Rózsika, Szathmári Erzsike, Simon nővérek, Koszta Juliska, Onodi Manczi, Nagy Juliska, Toldi Juliska, Toldi Bözsi, Szoboszlai Juliska, Szoboszlai Rózsika, Kovács Erzsike, Szathmári Sárika, György Karola, Molnár Juliska, Váradi Aranka, Matkó Eszti, Kiss Erzsike, Vezendi Eszti, Szilágyi Erzsike, Nagy Margitka, Domokos Mariska, Bolha Mariska, Bolha Juliska, Gyöngyösi Juliska.

— **Ebmarás.** Ma délelőtt a Péterfia-utcán egy kutya megtámadta Mendelovits Ernő 10 éves gyermekét, akit több helyen összemart. A gyermek sebét orvosi ápolás alá vették, az ebet pedig a gyepmesteri telepen figyelik, vajon nem veszett-e?

— **Gumi köpenyek** minden divat színen. Puplin, selyem és luszter köpenyek óriási választékban Halmágyi divatházában.

— **Tennis ingek** Frank testvéreknél, a megyeháza mellett.

— **Versenyárgyalások városi építkezésekre.** A pallagi III. számú tagbirtokon építendő két dohányzsin építésére, valamint a téglagyár-telepen tisztviselői lakás építésére kiírt versenyárgyalásra beérkezett ajánlatokat ma bontotta föl az erre kirendelt bizottság, amely Medgyaszay Miklós tanácsnok elnöke alatt Magoss György dr. főügyész, Borsos József h. főszámvevő, Bruckner Ödön építőmester, Máté Miklós számtiszt részvételével tartotta meg ülését. A pallagi dohányzsin építésére öt ajánlat érkezett és pedig Vezendy Péter Hajdusámson 16,690, Huszti József Hajdusámson 17,848, Kiss Sándor és Ecsedy István Debrecen 17,558, a Hevesmegyei Gyárpar Részvénytársaság Poroszló 15,785.40, Benedek Mátyás és fia Debrecen 13,500 koronával. A téglagyári telepen építendő tisztviselő lakás építésére a következő ajánlatok érkeztek be: Tóth István (Kigyó-utca) Debrecen, összmunkákra 20,018 korona, Biczó Gyula Debrecen összmunkákra 19,092 korona 50 fillér, Hevesmegyei Gyárpar Részvénytársaság, Poroszló ácsmunkákra 7435 korona, Horváth József ácsmunkákra 6644 korona 22 fillér, Kerékgyártó Sándor Debrecen bádigos munkákra 100 korona 80 fillér, Dorsch Hugó Debrecen asztalos, lakatos, üveges és mázoló munkákra 3733 korona. Az ajánlatokat átszámítás végett kiadták a mérnöki hivatalnak.

— **Anyakönyvi hírek.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő jegyepárok jelentkeztek kihirliánna, Tene József—Herczegh Juliánixw detés végett: Wagner Imre—Juhász Mária, Török Sándor—Sántha Juliánna, Tene József—Herczeg Juliánna, Bernáth Sándor—Jószai Margit, Veres János—Orlik Gizella, Anga János—Kovács Katalin, Komódi Andrá—Zsom Juliánna, Pető Sándor—Hadadi Riza, Koch Miklós—Weiszhaus Szállí, Papi József—Kaszás Mária, Kozák Ferenc—Nyulas Zsuzsanna, Szathmári István—Juhász Zsuzsanna, Bodnár Ferenc—Rácskai Juliánna, Fekete Gyula—Balogh Terézia, Lukács József—Zombor Eszter, Nagy József—Cs. Nagy Margit, Farkas János—Fekete Rózi-
lia. — Házasságot kötöttek: Goda Ferenc—Pósán Terézia, Bartos Ferenc—Lovas Margit, Rosenblum Oszkár—Fischer Sály Szer-
na, Mátyás Ágoston—Szabó Zsuzsanna, Erdei Gábor—Boros Erzsébet, Takács Andrá—Ábrányi Mária, Morvay Béla Sándor—Géhl Emma Olga, Vellató Lajos—Loós Juliánna, Szigethy Mihály—Maruczinecz Mária Kárnai Mihály—Jenei Eszter, Gyenge László—Daróczi Juliánna, Antal János—Balogh Anna, Farkas István—Kovács Mária Eszter, Kiss Béla—Molnár Eszter.

Megtakarítást

érhet el a háziasszony
a főzésnél
MAGGI-féle kockával
(Kész húsleves),

 dbja **5 f.**

Minden kocka — csupán 1/4 liter forró vízzel leöntve egy tányér igen finom húsleveset ad betétes levesek készítéséhez főzelékek, mártások teleresítéséhez stb.

A bevásárlásnál kérjünk határozottan MAGGI-féle kockát a keresztesillag védjeggyel.

o Feltűnő szép o SZALMAKALAPOK

és különleges nyakkendő
a legszebb választékban

Frank Imréné a Dreher mellett.

— **Gázkályhákön való próbafőzés bemutatása.** Debrecen város világitási vállalata új, különösen a háziasszonyokat érdeklő gázmintafőzés rendezését határozta el. A gázugyár ugyanis gáztakaréktűzhely kiállítását és próbafőzést rendez e hó 15., 16. és 17-ik napjain. Ez alkalommal bemutatja a legmodernebb gázfűzőkészülékeket és az azokkal való gyakorlati bánásmódot, azoknak kezelését. A bemutatásnál szemléltethetőleg meggyőződhetnek a jelenlevők arról, hogy milyen előnyökkel jár a gáztakaréktűzhelyeken való főzés, sütés. Meggyőződhetnek arról is, hogy egy 3—4 tagu család 4—5 féle ebédje 9 fillér áru gázból elkészül. Megláthatja mennyire egyszerűen, gyorsan és milyen tisztasággal jár a gáztakaréktűzhelyeken való főzés. A jelenlevők ott a helyszínen meg is izlelhetik az előttük készült különféle sütteket, tésztákat, teasüteményeket. Az előadások megtartásához sikerült megnyerni egy e téren kiváló specialistát és szakácsnét, Powondra kisasszonyt Berlinből, ki már a bel- és külföld sok más városában igen jó sikerrel tartott hasonló előadásokat. A próba gázfőzés e hó 15., 16. és 17-én délután fél 6 órakor kezdődik az Ipartestület dísztermében (Simonffy-utcai bérház) ahol minden érdeklődött szívesen látnak. Beléptidij nincs és az étel megízlelése is díjtalan. Ezenkívül pedig ugyanazon napokon a Dóczy leánynevelő intézetben és a Svetits-zárdában tartatnak a növendékek és azok hozzátartozói részére hasonló előadások. Bővebbet a gázugyárban tudhatni meg. (Telefon szám 74.)

— **Kiss Béla** zenekarával körutjáról hazaérkezett. Hétfőn este a Hungária kávéházban nagy hangversenyt tart.

— **Lecsapott a villám.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A tikkasztó hőséget az éjjel jótékony záporosó neémiképpen enyhítette. Villámlott, menydörgött és hőségesen hullott az eső. De nem sokáig tartott az eső, hamarosan elállott és újra a szép, csillagos égborult rá a fővárosra.

Kevéssel éjjel után rettenetes csattanás ébresztette föl álmunkból a Rókus-kórház szomszédságában lakókat. A zápor, amely kevéssel előbb elindult, már szünőfélben volt, csakhamar mindenfelé kinyitlak az ablakok és ijedten kíváncsi arcok tekintettek ki az utcára, hogy megtudakolják a borzalmas dörej okát. Lecsapott a villám a villamos vasut dróttjait tartó egyik oszlopba, — abba, amely a Stáhlly-utca és a Gyulai Pál-utca sarkán áll, letépte a vasuti drótvázat egy nagy részen és ijesztően szép tűzijátékot mutatott a sötét éjszakában. A villamos vezeték dróttja az utcasaroktól egészen az utca közepéig magasra csapó lángban állott, majd néhány percnyi időközben újabb félelmetesen világitó kisülések követték a lángolást. Nagyobb baj nem történt. A villamos vasut részéről csakhamar megtörtént az intézkedés, hogy a leszakadt drót senkiben kárt ne tehessen. Hajnalra már rendbe is hozták a vezetékét.

— **8 uj ének és táncosnő** érkezett a Nemzeti-kávéházban, kik az újonnan megnyílt kerthelyiségben szórakoztatják a közönséget. Belépti díj nincs.

— **Elegáns szalma- és Panama kalapok** Frank testvéreknél, a megyeháza mellett.

Színház

* **A Zenede hangversenye.** A debreceni zenede a Royal-szálló termelében június hó 10-én, kedden este 8 órakor hangversenyt rendez, amelyen közreműködnek: Losonczy Irma, Mandel Irén, Pálffy Irén, Csath Kálmán, Weisz József, Dörre Ilona, Somogyi Etelka, Balogh Juliska, Vaida Erzsébet. A hangverseny után tánc lesz.

* **Az Apollo mozgószínház értesítése!** A debreceni Apollo mozgószínház értesíti a közönséget, hogy tekintettel a nyári hónapokra, amikor úgy a külföldi, mint a budapesti előkelőbb mozgószínházak szünetelnek, kellő mennyiségű film piacra nem kerül, ezután hetenként csak két napig játszik és pedig szombaton és vasárnap. Szombaton délután 4 órakor egy rendes esti műsoros előadás lesz fél helyárák mellett, este 7 órától 11 óráig folytonos bemenettel, rendes árakkal. — Vasárnap pedig délután 3 órakor fél helyárákkal, azután rendes árak. — Két óras műsor! Mindig ujdonságok!

* **Mozi szkeccs az Apollóban.** — E hónapban már bemutatja a budapesti Apollóban óriási sikert aratott: „Weisz Pista” és „Gyilkos” című moziszkiccet a debreceni Apollo színház. — Június hó 20-kától 24-ig bezárólag színre és gipszfára kerül: „Weisz Pista a huszár”. 25-iktől 29-ig pedig a „Gyilkos” című énekes moziszkiccet. — Mérésékeltelen felemelt árak! — Tekintettel a nagy érdeklődésre, kérjük a tisztelt közönséget, méltóztassanak a jegyeket előjegyeztetni, hogy kellő beosztással minden igényt kielégíthessünk.

* **Az Apollóban 3 órakor fél,** azután rendes árak!

* **Az Apollo holnap hétfőtől szombatig szünetel.** Szombat vasárnap nagy sláger műsor!!

* **Ha jól akar mulatni és olcsón,** kellemes, hívős helyen, jöjjön és nézze meg az Apollo műsorát!! Plasztikus, tiszta képek!

* **Ma délután 3 órakor fél helyárák mellett** látható az Apollóban a remek esti műsor! Sláger kép: Martin Chuzzlewit, dráma 3 felvonásban, irta: Charles Dickens. És még több életkép, humoros, természeti kép! Hívős, kényelmes helyiség, plasztikus képek!!

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Hivatalvizsgálat a szatmári törvényszéken.** Gajzágó Béla dr. a debreceni királyi ítélőtábla tanácselnöke több napig Szatmáron tartózkodott és hivatalvizsgálatot tartott az ottani kir. törvényszéken. A tanácselnök tegnap befejezte a vizsgálatot és Róth Ferenc dr. törvényszéki elnöknek a legteljesebb elismerését fejezte ki.

§ **A nyomor miatt.** Szomorúan köszöntött be a tél folyamán az inség és nyomor Hunyadi Ágnes bánki tanyai hajlékába. Alig volt a házban falat kenyér, pedig nagyszámu család várta a napi fenntartásra szükséges táplálékot. A kétségbeesés küszöbén aztán Faragó Józsefné, a család egyik tagja átment a szomszédos tanyára, melynek tárból 4 zsák rozsot és 6 zsák tengerit ellopott. Ma vont a felelősségre a törvényszék, mely lopásért 3 heti fogságot mért reá. Hunyadi Ágneset pedig orgazdaság miatt ugyanannyira büntették.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A debreceni kir. törvényszéken a jövő héten a következő bűnügyek kerülnek főtárgyalásra: Június 9-én: Fazekas Béla és társai lopás és orgazdaság büntette.

Június 10-én: Szobl Herman magánlakásértés vétsége, Kiss Imre lopás büntette, Szabó József súlyos testisértés büntette, Katona-Fige Gábor lopás büntette, Harangi Jánosné orgazdaság büntette, Boda Ágoston lopás büntette.

Június 12-én: Ókrös Lajos szándékos

emberölés büntette, Ferenczi Sándorné lopás büntette, Kiss Imre és társai lopás büntette.

Június 14-én: Möricz Ferenc rágalmaszás vétsége, Kálmán Róza és társai hamis eskü büntette.

Üzletáthelyezés.

FÖLDES SÁNDOR

villamosvilágítási és erőtviteli vállalatát

Hatvan-u. 18. sz. alá

(Bethlen-utcával szemben)

helyezte át.

Leányok pályaválasztása.

*

A leányok pályaválasztása érthető okokból sok gondot ad a vagyontalan, de műveltségű szülőknek. S mivel ezek alkotják az értelmiséget, amely minden közügyben résztvesz, gyűlölésezik, ir. felolvas, bozgalmat indít: természetes, hogy a nők pályaválasztása napjainkban elsőrendű társadalmi kérdéssé lett. De bármily fontos ez ügy, óvakodnunk kell attól, hogy jelentőségét még nagyobbak lássuk, mint amilyen.

Látnunk kell, hogy ez az ügy csak a társadalom egyik rétegének okoz különös gondot. A nép millióinak leányai nem járnak felsőbb leányiskolákba, nő-gimnáziumokba, nőképzőkbe, egyetemekre, különböző szaktanfolyamokra, női ipari, kereskedelmi vagy művészeti iskolákba. Nem szereznek oklevelet s nem törekcsenek hivatali állásokba. A nép millióinak leányai hamar választanak pályát, munkások lesznek, mint a fiuk. Szántóföldön vagy házi körben dolgoznak, éppugy, mint városbeli társaik, akik műhelyben, gyárban keresik kenyerüket. A munkásleányok helyzete különösen rossz, ha férjhez mennek s kenyérkereső munkán kívül a háztartás s a gyermeknevelés gondja is rájuk szakad. De ezek a női jogok harcossai vaimi keveset tudnak az értelmiség leányainak pályaválasztási kérdéseiről. Nem érdekli a pályaválasztás a magasabb osztályok leányait sem, akik vagyont örökölnék s k érők közt választhatnak.

Midőn tehát a nők pályaválasztásáról van szó, nem a női nem egészéről folvik a vita, hanem csak a női nem egy részéről. De el kell ismerni, hogy olya n részéről, amelynnek sorsa kiválóan érdekli a társadalmat. A vagyontalan, de rendes életet élő hivatalnokok, tanárok, tanítók, magántisztviselők, vagy a keresetükből élő „uri napszamosok” leányainak sorsa: az ugyanvezett középosztály legégetőbb kérdése. S; azért is különösen fontos, mert ez az értelmiség nálunk mindennemű művelődési intézmény fenntartója. És semmiképpen sem szabad kicsinyelni a kérdést, mivel a leányokból, akik ugyan szegények, de uri kisasszonyok, vagy mint mondják, „urleányok”.

Mostanában ezek sűrű csoportokban tudnak minélzásokra a pályákra, amelveket eddig férfiak foglaltak el. De azért e társadalmi osztálynak is csak kisebbsége kíván igazán a férfiak hivatali pályáján maradni. A tulnyomó többség csak elővigyázatból járja a különböző iskolákat, voltaképeni célja a férjhezmenés és csak arra az esetre szerzi oklevelét, ha férjhez nem mehetne, vagy később a családi életben hajótörést szenvedne. A szülők minden eshetőségre biztosítani kívánják leányaik sorsát s mivel pénzt nem adhatnak nekik, valamely képzettséget szereznek számukra, lehetővé téve polgári kenyérkeresetre. Marad a leányok egy töredéke, amely vagy belső hivatás-

ból, vagy külső kényszerűségből állandóan vállal hivatalt, vagy más kenyérkereső pályát tartósan tölt be. Ezeknek száma azonban egyre növekszik, egyrészt mert a megszerzett oklevél maga állás szerzésére serkenti a nőt, s a férjhezmenetelig való időt is valamely munkával kell kitölteni, — másrészt azért, mert a férfiak nősülése egyre nehezebbé válik.

Csak ha így tekintünk végig a pályaválasztó nők sorain, itélhetjük megakérdésméreteit s láthatjuk a tulzás nélkül való helyzetet. S kiderül, hogy az ügyet nagyon is felújítják, az egész női nem ügyvévé tették, holott csak egy elenyésző kisebbség ügye. Ma is — mint azelőtt — a nők óriási tömege csak egy pályát kíván választani, a családi életet. S mávelhogy e pálya leginkább felel meg a női egyéniségnek s éppoly keresett, mint amily hasznos a társadalomra s az egyénre egyaránt: a pályaválasztás felett elmélkedőknek azt ajánljuk, hogy mindenkifelelt e pályát dicsérjék s e pálya megkönnyítését tűzzék ki céljukul. Lehet-e badarabb eljárás, mint az, a mely a leggyakrabban kínálkozó, legáltalánosabban kívánt és keresett, hozzá legtermészetesebb és leghasznosabb céltól a figyelmet eltereli s e helyett nehezebb, drágább, ritkábban elérhető és károsabb célt tűz ki. Nehezebb minden más pálya, mert a nő egyéniségének idegen s oly ismeretek szerzésére s oly küzdelmek folytatására bírja, amelvekért lényét meg kell tagadnia. Drágább a nyilvános pályája, mert amennyi pénzbe egy tanulmányokkal eltöltött ifjkor kerül: annvinnak megtakarítása kellő hozományt biztosítana a leány számára. S mivel hivatali pálya nehezen és ritkán érhető el, a szaktanulmányokra költött pénzek tetemes része kárba vész. Még nem számították ki, de érdemes volna erről is statisztikát készíteni, hogy a mióta a leányok pályákat keresnek, mily rendkívüli összegeket költenek el vagyontalan szülők teliesen eredmény nélkül. Megdöbbentő adatok kerülnének így nyilvánosságra. A családok elszegényedéseinek okai között e számok is bizonyára szerepelnének.

De nemcsak a leányokra, hanem a férfiakra is fölőtte drágának mondható a nők divatos pályaválasztása. Minél több nő foglal el férfi számára alkalmas hivatást, annál több férfi szorul ki. Ez azután megint visszahat a nőre, mert annál kevesebb férfi házasodik s annál ritkábban juthat nő igazi pályához: a családi élethez. Így bosszulja meg magát a természet az ellene irányuló természetellenes hajszáért. A mozgalom célja a nők helyzetét javítani, de csak azt éri el, hogy egyre rosszabbítja. S ha végleg sikerre vezetne s a nők minden pályát teljesen ellepénének: végleg reménytelené válnék sorsuk, mert a férfiak oly vigasztalan helyzetbe jutnának, hogy egyáltalán nem nősülhetnének.

Aki tehát igazán azon fáradozik, hogy a nők pályáját jobbá tegye: annak mindenkéltől a férfiak pályaválasztását kell előmozdítani. A nőkérdés kulcsa a férfikérdés. A férfiaknak kell lehetővé tenni a boldogulást s nyomban boldogul a női nem is. Nem két külön ügy ez, csak mesterségesen szakítjuk ketté. Amíg a férfiak pályája annyira nehéz, mint ma; amíg az értelmességhez tartozó férfiak sűrű tömegei igen későn választhatnak nőt; amíg egyes pályákon a legjobb akarattal sem követheti a férfi szive hajlamát; amíg a férfi az ugynevezett „szabad szerelemben”, vagy éppen „szabad házasságban” egyre könnyebben elégítheti ki vágyait; amíg maguk a nők oldják fel a férfiakat köteleességük alól, s azzal, hogy önmaguk gondoskodnak életfentartásukról, a férfiakat a gondoskodás terhe alól felszabadítják; amíg a feminizmus a maga tulzásaival a nőket pályaválasztásra sarkalja s a férfiak léhaságát előmozdítja: — addig a nők helyzete csak rosszabbra fog fordulni. S addig találnak pályákat hódítani, míg egyetlen igazi pályáikat elvesztik. Azaz hogy nem veszthetik el végkép, mert a természet változhatlan rendie csak bizonyos határokig engedi meg a törvényeitől való eltérést, hogy aztán annál nagyobb hatalommal, a végzet sújtó erejével kényszerítse a két nemet hivatásának határai közé.

P. L.

Egy m...
nyos láb...
kák, lakko...
magas gir...
cipők tipeg...
Selymek s...
poros haj...
amig baj...
lapokat tar...
zog a legy...
nette. A...
fizet, hogy...
dobja az a...
kártyákat...
elébe sietn...
és a játéko...
rokókó ká...

Menny...
kártyaaszt...
nem gyözi...
kintetben...
etikailag...
mohóság...
remegő ké...
mintha az...
dulatszók...
rosszul, v...
kifejezése...
mindez eg...
nőnek, am...
ban a tár...
A kinosná...
meggyeng...
tiv erejét...
zata van...
gainak.

A játé...
legártatlan...
nyok min...
több szívó...
konyhapér...
tipus s az...
erélytelen...
szik igény...
öket is a...

Játék...
tartja ébr...
sorsjátéko...
törvények...
szerencse...
nyereség...
sebben az...
lok, egy ü...
vurosan n...
seget szer...
mint a leg...

A mo...
sem muta...
játékszaló...
olyan finn...
tik be” a...
társaság...
pazar fény...
barlang tu...
ban fogad...
is megieje...
vesen szö...
radt hölg...
egyenesen...
járó, titko...
nek még...
Ha idegen...
eltüntet...
alapos ny...
nek itt a...
pénzbe já...
tusokat v...
szaváltják...
és szükség...
peracet, f...
házakban...
azonban...
bizonyos...
valami jó...

Igen...
szép ezis...
feleségét...
milyen al...
önagyság

88 Kártyázó asszonyok.

Játékbankok Angliában.

Egy megelevenedett régi miniatűr: aranyos lábu damaszt butorok, kecses asztalkák, lakkozott falak, sárga viaszgyertyák a magas girandolokban. — Apró, pirossarku cipők tipegnek végig a tükörsima parketten. Selymek suhognak, szorosan befűzött, rizsporos hajú dámák ülnek körül az asztalkát s amíg baljukban a művésziesen festett kártyalapokat tartják, jobbjukban nyugtalanul mozog a legyező, a kis aranytűkör vagy a lorgnette. A vesztes utólréhetetlen gráciával fizet, a következő pillanatban kacagva dobja az asztal bíborpiros plüssstakarójára a kártyákat. Új vendég érkezik, a hölgyek elébe sietnek, vidám sugdosás, csevegés — és a játékot el is felejtették már. Ilven volt a rokokó kártyás asszonya.

Mennyire más a „modern” asszony a kártyasztal mellett! A modern asszony, aki nem győzi hangoztatni, hogy ő szociális tekintetben is magasan fölötte áll elődeinek s etikailag is nagyot felejtett. Szenvedélyes mohósággal szorongatják a festett lapokat s remegő kézzel markolnak az aranyak közé, mintha az élet fluiduma volna. Önfelédit indulatszók hangzanak el a finom aikákról, igen rosszul, vagy egyáltalában nem válogatott kifejezések, kiméletlen, nyers megjegyzések, mindez együttvéve hű képét adja a poker-nőnek, aminthogy ez a játék képviseli legjobban a társaságban fűzött hazárd játékokat. A kinosnál-kinosabb botrányok nem tudják meggyengíteni a hazárd játékok szuggesztív erejét, amelynek erkölcsileg több áldozata van, mint a középkor titkos gyilkosságainak.

A játék pszichológiája ugyanaz, mint a legártatlanabb „filléres” partiké. Az asszonyok mindent szenvedélyesebben és kitar-
tobb szívóssággal csinálnak s az asszony, aki konyhapénzét eljátsza a pokeren, ma már típus s azon sem csodálkozhatunk, ha az erélytelen férjek a rendőrség segítségét veszik igénybe, nehogy feleségük tékozlása őket is a tönk szélére juttassa.

Játék mindenütt van, maga az állam tartja ébren a játékszenvedélyt a különböző sorsjátékokkal s viszont ugyanakkor szigorú törvényekkel gátat akar vetni a mértéktelen szerencsejátékoknak. A játékok: küzdelem és a nyereség: győzelem. És ez fogja meg legerősebben az asszonyok lelkét. Az apró diadlok, egy ügyesen befejezett játszma, egy bravuros megnyert tét — ez több gyönyörűséget szerez a ma dekadens asszonyainak, mint a legszebb szerelmi hódítás.

A modern hazárdjátékok elterjedését mi sem mutatja jobban, minthogy egyre újabb játékszalmonok nyílnak meg, ahová éppen olyan ünnepélyes formások között „vezetik be” a vendégeket, mint a legelőkelőbb társaságba. A belépőt meglepi a játékszobák pazar fényűzése. A ház „urnője” — a játékbarlang tulajdonosa — pompás estélyi ruhában fogadja vendégeit, néha a „házigazda” is megjelenik kifogástalan frakkjában s kedvesen szórakoztatja a partner nélkül maradt hölgyeket. Az asztalkák berendezése egyenesen zseniális. Rejtett fiókok, rugóra járó, titkos zárok, szóval a kártyázó hölgyeknek még a leleplezéstől sem kell tartaniok. Ha idegen lép a terembe, egy pillanat alatt eltűntethetnek kártyát, pénzt s legfeljebb az alapos nyomozás deríthetné ki, mit is keresnek itt a hölgyek. Sőt legtöbbször nem is pénzbe játszanak, hanem a tulajdonosnál tanuszokat vesznek s a játék végén ismét visszaváltják. Hitel nincs, de a tulajdonos jó fiú és szükség esetén egy-egy gyémántos karperecet, fülbevalót is elfogad. . . . A magánházakban persze ismeretlen a kártyapénz, itt azonban minden játékos pénzéből lecsipnek bizonyos összeget a szegények számára vagy valami jótékony célra.

Igen kedélyes lehet, ha a férfi például szép ezüst cigarettatárcát kap ajándékba a feleségétől. Meglepetve érdeklődik, hogy milyen alkalmából kedveskedik ezzel, mire önagysága egyszerűen csak annvit mond:

— Jó napom volt a klubban, szivecském. Nyertem vagy száz fontot . . .
De azt bajosan jelenti ki ilven nyugalmommal, hogy:
— Pechem volt, öregem . . . Elvesztettem a kosztpénzt . . .

NYILVÁTER.

NESTLÉ FÉLE
régbevált **GYERMEKLISZT**
PRÓBADOBOZT INGYEN KÜLD!
HENRI NESTLÉ, WIEN, I. BIBERSTRASSE 31.

Gyógy- és vizgyógyintézet
Eggenberg, Grác mellett.

Az összes újkori ézikális gyógyveszközök

Főorvos: Dr. Grossmann, volt egyetemi assistens.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar tőke	513
Ország tőke	524
Magyar tőke részvények	1145
Állam tőke	716
Jelölés tőke	424 50
Állam tőke	716
Magyar tőke	75
Külföldi tőke	543

Magánleáramtollal kamattal:
Bécs 10% — London 4%
Budapesti gabonátőzsde.

1. május	11.48
2. június	11.97
3. július	11.97
4. augusztus	11.97
5. szeptember	11.97
6. október	11.97
7. november	11.97
8. december	11.97
9. január	11.97
10. február	11.97
11. március	11.97
12. április	11.97

Állatkiállítás a Hortobágyon.

Ló- és szarvasmarhadíjazás.

A Debreczeni Gazdasági Egyesület és a Lótenyésztési bizottság a földművelésügyi miniszter támogatásával és anyagi hozzájárulásával június hó 15-én, vasárnap délelőtt 8 órakor kezdődőleg rendezi az évenként szokásos ló- és magyarfajú szarvasmarha-kiállítást, amelyen a tenyésztési jutalomdíjakat is kiosztják. A kiállítás, amelyen minden debreczeni lakos tenyésztő résztvehet állataival, a Hortobágy-pusztán, a vásártéren lesz.

A kiállítás feltételei a következők: Az állatokat a kiállítás helyén és napján reggel 8 órakor kell elővezetni, amikor az állatorvos azokat megvizsgálja és a bizottság jegyzékbe veszi. A csikóval elővezetett anyakancaék és három éves kanca-csikók közül csak a gazdák saját nevelésű állataikat díjazták.

A borjuval elővezetett magyarfajú teheneik csak akkor díjaztatnak, ha az állat már az ellés előtt a kiállító birtokában volt, a többi szarvasmarhánál pedig, ha legalább hat hónappal a kiállítás előtt a kiállító tulajdonai voltak.

Díjak lovaknál:

I. Csikóval elővezetett anyakanca lovak:
1. díj 10 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 2. díj 6 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 3. díj 5 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 4. díj 3 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 5. díj, bronzoklevél.

II. Három éves kanca-csikó lovak:
1. díj 10 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 2. díj 8 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 3. díj 4 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 4. díj 4 drb. 10 K-ás

arany. Államdíj. 5. díj 2 drb. 10 K-ás arany. Lovaregyl. díj.

III. Két éves kanca-csikó:

1. díj 6 drb. 10 K-ás arany. Egyesületi díj. 2. díj 3 drb. 10 K-ás arany. Lovaregyl. díj. 3. díj 1 drb. 10 K-ás arany. Katz M. díj.

IV. Egy éves mén-csikó:

1-ső díj Steinfeld Champion-díj 20 drb. 10 koronás arany, melyből azonban az alapító oklevél értelmében 10 drb. arany tartalékba helyeztetik.

Díjazás szarvasmarhánál:

I. Borjuval elővezetett magyar fajú teheneik:

1. díj 8 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 2. díj 4 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 3. díj 3 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 4. díj 2 drb. 10 K-ás arany. Államdíj.

II. Három éves magyar fajú üszök:

1. díj 8 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 2. díj 4 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 3. díj 3 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 4. díj 2 drb. 10 K-ás arany. Államdíj.

III. Két éves magyar fajú üszök:

1. díj 7 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 2. díj 4 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 3. díj 3 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 4. díj 2 drb. 10 K-ás arany. Államdíj.

Indulás Debreczenből június 15-én reggel 5 órakor, visszajövetel a Hortobágyról délután 3 órakor. A kiállítás vezetősége fölkéri a gazdaközöniséget, hogy a tenyésztés-állat-kiállításra jószágait minél tömegesebben vezesse elő.

Fizetésekötelenségek. A bécsi hitelezői védegyület a következő fizetésekötelenséget jelentik: Müller Béla Budapest, Rákóczi-ut 80., Grüniger Vilmos Nagyszében, Sek Ágost Pozsega, Holtzer és Abonyi Szeged.

HOTEL NEW-YORK BÉCS

Új megnyitás! WIEN, II., SPERLGASSE 5. Új megnyitás!

Pompás 100 szoba.
Új épület.

5 percnyire a városi központtól. Az Északi vasút (Nordbahn) és az Észak-nyugati vasút (Nordwestbahn) pályaudvarainak közvetlen közelében. — Elkészült csillagos szálloda. — Központi fűtés. Hűség és meleg víz minden szobában. Fűrdők a házban. Ele- gáns hull. rend-, ló-, és olvasószobák. Kitérő konyha. Szobák 3 koronás 50 fillértől feljebb. Tulajdonos: GEIRINGER KAROLY

:: MEGHÍVÓ. ::

A Debreczeni Trágyagyár Részvénytársaság

1913. évi június 21-én déli 12 órakor, az Alföldi Takarékpénztár helyiségében tartja

VI. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek azzal hivatnak meg, hogy a közgyűlésen csak az vehet részt, aki részvényét 1913 június hó 18-án délig a társaság pénztáránál (Deák Ferenc-utca 19), vagy az Alföldi Takarékpénztárnál letétbe helyezi.

Az 1912—13. évi zárszámadások a társaság irodahelyiségében (Deák Ferenc-utca 19) közszemlére kitétettek és az érdeklődők által megtekinthetők.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1912—13. évi mérleggel és eredmény-számlával.
2. A felmentvény megadása iránt határozás.
3. Igazgatósági tagok választása.
4. A felügyelő-bizottság 1913—14. évi díjazásának megállapítása.

Színház

* **A Zenede hangversenye.** A debreceni zenede a Royal-szálló termeiben június hó 10-én, kedden este 8 órakor hangversenyt rendez, amelyen közreműködnek: Losonczy Irma, Mandel Irén, Pálffy Irén, Csath Kálmán, Weisz József, Dörre Ilona, Somogyi Etelka, Balogh Juliska, Vajda Erzsébet. A hangverseny után tánc lesz.

* **Az Apollo mozgószínház értesítése!** A debreceni Apollo mozgószínház értesíti a közönséget, hogy tekintettel a nyári hónapokra, amikor úgy a külföldi, mint a budapesti előkelőbb mozgószínházak szünetelnek, kellő mennyiségű film piacra nem kerül, ezután hetenként csak két napig játszik és pedig szombaton és vasárnap. Szombaton délután 4 órakor egy rendes esti műsoros előadás lesz fél helyárák mellett, este 7 órától 11 óráig folytonos bemenettel, rendes árakkal. — Vasárnap pedig délután 3 órakor fél helyárákkal, azután rendes árak. — Két óras műsor! Mindig újdonságok!

* **Mozl szkeccs az Apolloban.** — E hónapban már bemutatja a budapesti Apolloban óriási sikert aratott: „Weisz Pista” és „Cyilkos” című mozsizkeccset a debreceni Apollo színház. — Június hó 20-kától 24-ig bezárólag szinre és gipszfalra kerül: „Weisz Pista a huszár”. 25-ikétől 29-ig pedig a „Cyilkos” című énekes mozsizkeccs. — Méréskelten felemelt árak! — Tekintettel a nagy érdeklődésre, kérjük a tisztelt közönséget, méltóztassanak a jegyeket előjegyeztetni, hogy kellő beosztással minden igényt kielégíthessünk.

* **Az Apolloban 3 órakor fél,** azután rendes árak!

* **Az Apollo holnap hétfőtől szombatig szünetel.** Szombat vasárnap nagy sláger műsor!!

* **Ha jól akar mulatni és olcsón,** kellemes, hűvös helyen, jöjjön és nézze meg az Apollo műsorát!! Plasztikus, tiszta képek!

* **Ma délután 3 órakor fél helyárák mellett** látható az Apolloban a remek esti műsor! Sláger kép: Martin Chuzzlewit, dráma 3 felvonásban, írta: Charles Dickens. És még több életkép, humoros, természeti kép! Hűvös, kényelmes helyiség, plasztikus képek!!

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Hivatalvizsgálat a szatmári törvényszéken.** Gajzágó Béla dr. a debreceni királyi ítélőtábla tanácselnöke több napig Szatmáron tartózkodott és hivatalvizsgálatot tartott az ottani kir. törvényszéken. A tanácselnök tegnap befejezte a vizsgálatot és Róth Ferenc dr. törvényszéki elnöknek a legteljesebb elismerését fejezte ki.

§ **A nyomor miatt.** Szomoruan köszöntött be a tél folyamán az inség és nyomor Hunyadi Ágnes bánki tanyai hajlékába. Alig volt a házban falat kenyér, pedig nagyszámú család várta a napi fenntartásra szükséges táplálékot. A kétségbeesés küszöbén aztán Faragó Józsefné, a család egyik tagja átment a szomszédos tanyára, melynek tárából 4 zsák rozst és 6 zsák tengerit ellopt. Ma vont a felelősségre a törvényszék, mely lopásért 3 heti fogságot mért reá. Hunyadi Ágnes pedig orgazdaság miatt ugyanannyira büntették.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A debreceni kir. törvényszéken a jövő héten a következő bűnügyek kerülnek főtárgyalásra: Június 9-én: Fazekas Béla és társai lopás és orgazdaság büntette.

Június 10-én: Szobl Herman magánlakértés vétsége, Kiss Imre lopás büntette, Szabó József súlyos testisértés büntette, Katona-Fige Gábor lopás büntette. Harangi Jánosné orgazdaság büntette, Boda Ágoston lopás büntette.

Június 12-én: Ökrös Lajos szándékos

emberölés büntette, Ferenczi Sándorné lopás büntette, Kiss Imre és társa lopás büntette.

Június 14-én: Mórincz Ferenc rágalmazás vétsége, Kálmán Róza és társa hamis eskü büntette.

Üzletáthelyezés.

FÖLDES SÁNDOR

villamosvilágítási és erőátviteli vállalatát

Hatvan-u. 18. sz. alá

(Bethlen-utcával szemben)

helyezte át.

Leányok pályaválasztása.

*

A leányok pályaválasztása érthető okokból sok gondot ad a vagyontalan, de műveltségű szülőknek. S mivel ezek alkotják az értelmiséget, amely minden közügyben résztvesz, gyűlésezik, ír, felolvas, bozgalmakat indít: természetesen, hogy a nők pályaválasztása napjainkban elsőrendű társadalmi kérdéssé lett. De bármily fontos ez ügy, óvakodnunk kell attól, hogy jelentőségét még nagyobbnak lássuk, mint amilyen.

Látnunk kell, hogy ez az ügy csak a társadalom egyik rétegének okoz különös gondot. A nép millióinak leányai nem járnak felsőbb leányiskolákba, nő-gimnáziumokba, nőképzőkbe, egyetemekre, különböző szaktanfolyamokra, női ipari, kereskedelmi vagy művészeti iskolákba. Nem szereznek oklevelet s nem törekcsenek hivatali állásokba. A nép millióinak leányai hamar választanak pályát, munkások lesznek, mint a fiuk. Szántóföldön vagy házi körben dolgoznak, éppúgy, mint városbeli társaik, akik műhelyben, gyárban keresik kenyerüket. A munkásleányok helyzete különösen rossz, ha férjhez mennek s kenyérkereső munkán kívül a háztartás s a gyermeknevelés gondja is rájuk szakad. De ezek a női jogok harcossai vajmi keveset tudnak az értelmiség leányainak pályaválasztási kérdéseiről. Nem érdeklő a pályaválasztás a magasabb osztályok leányait sem, akik vagyont örökölnek s k érők közt választhatnak.

Midőn tehát a nők pályaválasztásáról van szó, nem a női nem egészéről folvik a vita, hanem csak a női nem egy részéről. De el kell ismerni, hogy olyan részéről, amelynek sorsa kiválóan érdeklő a társadalmat. A vagyontalan, de rendes életet élő hivatalnokok, tanárok, tanítók, magántisztviselők, vagy a keresetükből élő „ur” napszamosok leányainak sorsa: az ugynevezett középosztály legégetőbb kérdése. S azért is különösen fontos, mert ez az értelmiség nálunk mindennemű művelődési intézmény fenntartója. És semmiképpen sem szabad kicsinyelni a kérdést, mivel a leányokból, akik ugyan szegények, de ur kisasszonyok, vagy mint mondják, „urleányok”.

Mostanában ezek sűrű csoportokban tudnak minélzokra a pályákra, amelveket eddig férfiak foglaltak el. De azért e társadalmi osztálynak is csak kisebbsége kíván igazán a férfiak hivatali pályáján maradni. A túlnyomó többség csak elővigyázatból járja a különböző iskolákat, voltaképeni célja a férjhezmenés és csak arra az esetre szerzi oklevelét, ha férjhez nem mehetne, vagy később a családi életben hajótörést szenvedne. A szülők minden eshetőségre biztosítani kívánják leányaik sorsát s mivel pénzt nem adhatnak nekik, valamely képzettséget szereznek számukra, lehetőségét polgári kenyérkeresetre. Marad a leányok egy töredéke, amely vagy belső hivatás-

ból, vagy külső kényszerűségből állandóan vállal hivatali, vagy más kenyérkereső pályát tartósan tölt be. Ezeknek száma azonban egyre növekszik, egyrészt mert a megszerzett oklevél maga állás szerzésére serkenti a nőt, s a férjhezmenetelig való időt is valamely munkával kell kitölteni. — másrészt azért, mert a férfiak nősülése egyre nehezebbé válik.

Csak ha így tekintünk végig a pályaválasztó nők sorain, itélhetjük meg akéreméreteit s láthatjuk a tulzás nélkül való helyzetet. S kiderül, hogy az ügyet nagyvonalon is fel-fújta, az egész női nem ügyévé tették, holott csak egy elenyésző kisebbség ügye. Ma is — mint azelőtt — a nők óriási tömege csak egy pályát kíván választani, a családi életet. S mivelhogy e pálya leginkább felel meg a női egyéniségnek s éppoly keresett, mint amily hasznos a társadalomra s az egyénre egyaránt: a pályaválasztás felett elmélkedőknek azt ajánljuk, hogy mindenekfelett e pályát dicsérik s e pálya megkönnyítését tűzzék ki céljukul. Lehet-e badarabb eljárás, mint az, amely a leggyakrabban kínálkozó, legáltalánosabban kívánt és keresett, hozzá legtermészetesebb és leghasznosabb céltól a figyelmet eltereli s e helyett nehezebb, drágább, ritkábban elérhető és károsabb célt tűz ki. Nehezebb minden más pálya, mert a nő egyéniségének idegen s oly ismeretek szerzésére s oly küzdelmek folytatására bírja, amelvekért lényét meg kell tagadnia. Drágább a nyilvános pálya, mert amennyi pénzbe egy tanulmányokkal eltöltött ifjúkor kerül: annyinak megtakarítása kellő hozományt biztosítana a leány számára. S mivel hivatali pálya nehezen és ritkán érhető el, a szaktanulmányokra költött pénzek tetemes része kárba vész. Még nem számították ki, de érdemes volna erről is statisztikát készíteni, hogy a mióta a leányok pályákat keresnek, mily rendkívüli összegeket költenek el vagyontalan szülők teliesen eredmény nélkül. Megdöbbentő adatok kerülnének így nyilvánosságra. A családok elszegényedésének okai között e számok is bizonyára szerepelnének.

De nemcsak a leányokra, hanem a férfiakra is fölötté drágának mondható a nők divatos pályaválasztása. Minél több nő foglal el férfi számára alkalmas hivatást, annál több férfi szorul ki. Ez azután megint visszahat a nőre, mert annál kevesebb férfi házassodik s annál ritkábban juthat nő igazi pályához: a családi élethez. Így bosszulja meg magát a természet az ellene irányuló természetellenes hajszáért. A mozgalom célja a nők helyzetét javítani, de csak azt éri el, hogy egyre rosszabbítja. S ha végleg sikerre vezetne s a nők minden pályát teljesen ellepnének: végleg reménytelené válnék sorsuk, mert a férfiak oly vigasztalan helyzetbe jutnának, hogy egyáltalán nem nősülhetnének.

Aki tehát igazán azon fáradozik, hogy a nők pályáját jobbra tegye: annak mindenekelőtt a férfiak pályaválasztását kell előmozdítani. A nőkérdés kulcsa a férfikérdés. A férfiaknak kell lehetővé tenni a boldogulást s nyomban boldogul a női nem is. Nem két külön ügy ez, csak mesterségesen szakítjuk ketté. Amíg a férfiak pályája annyira nehéz, mint ma; amíg az értelmességhez tartozó férfiak sűrű tömegei igen későn választhatnak nőt; amíg egyes pályákon a legjobb akarat mellett sem követheti a férfi szíve hajlamát; amíg a férfi az ugynevezett „szabad szerelemben”, vagy éppen „szabad házasságban” egyre könnyebben elégítheti ki vágyait; amíg maguk a nők oldják fel a férfiakat kötelességük alól, s azzal, hogy önmaguk gondoskodnak életfentartásukról, a férfiakat a gondoskodás terhe alól felszabadítják; amíg a feminizmus a maga tulzáival a nőket pályaválasztásra sarkalja s a férfiak lehaságát előmozdítja: — addig a nők helyzete csak rosszabbra fog fordulni. S addig találnak pályákat hódítani, míg egyetlen igazi pályájukat elvesztik. Azaz hogy nem vesztetik el végkép, mert a természet változhatlan rendie csak bizonyos határokig engedi meg a törvényeitől való eltérést, hogy aztán annál nagyobb hatalommal, a végzet sújtó erejével kényszerítse a két nemet hivatásának határai közé.

P. L.

88 Kárt

Egy nyos lábuk, lakkoz magas gir cipők tipeg. Selymek s poros haju amig baljuk lapokat tarzoz a legye nette. A v fizes, hogy dobja az a kártyákat. elébe sietn és a játéko rokokó kár

Menny kártyaaszt nem gyözi kintben i etikallag is mohóságga remegő ké mintha az dulatszók rosszul, va kifejezések mindez egy nőnek, ami ban a tár A kinosnál meggyengi tiv erejét, zata van, gainak.

A játé legártatlan nyok min több szívó konyhapén típus s az erélytelen szik igény öket is a t

Játék tartja ébre sorsjátéko törvények szerencsej nyereség: sebben az lok, egy ü vuros n seget szer mint a leg

A mo sem muta játékszalo olyan ün tit be“ a társaságba pazar fény barlang tu ban fogad is megje vesen szó radt hölgy egyenesen járó, titkos nek még Ha idegen eltüntethe alapos ny nek itt a pénzbe ját tuszokat v szaváltják és szüksé peracet, f házakban azonban a bizonyos valami jót

Igen szép ezis feleségítő milyen al önagyság

88 Kártyázó asszonyok.

Játékbankok Angliában.

Egy megelevenedett régi miniatűr: aranyos lábu damaszt butorok, kecses asztalkák, lakkozott falak, sárga viaszgyertyák a magas girandolokban. — Apró, pirossarku cipők tipegnek végig a tükörsima parketten. Selymek suhognak, szorosan befűzött, rizs-poros haju dámák ülnek körül az asztalkát s amíg baljukban a művésziesen festett kártyalapokat tartják, jobbjukban nyugtalanul mozog a legyező, a kis aranytűkör vagy a lorgnette. A vesztés utólérhetetlen gráciával fizet, hogy a következő pillanatban kacagva dobja az asztal bíborpiros plüssstakarójára a kártyákat. Új vendég érkezik, a hölgyek elébe sietnek, vidám sugdosás, csevegés — és a játékot el is felejtették már. Ilyen volt a rokokó kártyázó asszonya.

Mennyire más a „modern“ asszony a kártyasztal mellett! A modern asszony, aki nem győzi hangoztatni, hogy ő szociális tekintetben is magasan fölül áll elődeinek s etikailag is nagyot fejlődött. Szenvedélyes mohósággal szorongatják a festett lapokat s remegő kézzel markolnak az aranyak közé, mintha az élet fluiduma volna. Önfelelt indulatszók hangzanak el a finom aikakról, igen rosszul, vagy egyáltalában nem válogatott kifejezések, kiméletlen, nyers megjegyzések, mindez együttvéve hű képét adja a poker-nőnek, aminthogy ez a játék képviseli legjobban a társaságban üzött hazárd játékokat. A kinosnál-kinosabb botrányok nem tudják meggyengíteni a hazárd játékok szuggesztív erejét, amelynek erkölcsileg több áldozata van, mint a középkor titkos gyilkosságainak.

A játék pszichológiája ugyanaz, mint a legártatlanabb „filléres“ partiké. Az asszonyok mindent szenvedélyesebben és kitaróbb szívóssággal csinálnak s az asszony, aki konyhapénzt eljátsza a pokeren, ma már típus s azon sem csodálkozhatunk, ha az erélytelen férjek a rendőrség segítségét veszik igénybe, nehogy feleségük tékozlása őket is a tönk szélére juttassa.

Játék mindenütt van, maga az állam tartja ébren a játékszenvedélyt a különböző sorsjátékokkal s viszont ugyanakkor szigorú törvényekkel gátat akar vetni a mértéktelen szerencsejátéknak. A játék: küzdelem és a nyereség: győzelem. És ez fogja meg legerősebben az asszonyok lelkét. Az apró diadalok, egy ügyesen befejezett játszma, egy bravúrosan megnyert té — ez több gyönyörűséget szerez a ma dekadens asszonyainak, mint a legszebb szerelmi hódítás.

A modern hazárdjátékok elterjedését mi sem mutatja jobban, minthogy egyre újabb játékszalonnák nyílnak meg, ahová éppen olyan ünneppélyes formások között „vezetik be“ a vendégeket, mint a legelőkelőbb társaságba. A belépőt meglepi a játékszobák pazar fényűzése. A ház „urnője“ — a játékbarlang tulajdonosa — pompás estélyi ruhában fogadja vendégeit, néha a „házigazda“ is megjelenik kifogástalan frakkjában s kedvesen szórakoztatja a partner nélkül maradt hölgyeket. Az asztalkák berendezése egyenesen szenzációs. Rejtett fiókok, rugóra járó, titkos zárok, szóval a kártyázó hölgyeknek még a leleplezéstől sem kell tartaniuk. Ha idegen lép a terembe, egy pillanat alatt eltűntethetnek kártyát, pénzt s legfeljebb az alapos nyomozás deríthetné ki, mit is keresnek itt a hölgyek. Sőt legtöbbször nem is pénzbe játszanak, hanem a tulajdonosnál tanuszokat vesznek s a játék végén ismét visszaváltják. Hitel nincs, de a tulajdonos jó fiú és szükség esetén egy-egy gyémántos karperecet, fülbevalót is elfogad. . . . A magánházakban persze ismeretlen a kártyapénz, itt azonban minden játékos pénzből lecsipnek bizonyos összeget a szegények számára vagy valami jótékony célra.

Igen kedélyes lehet, ha a férfi például szép ezüst cigarettatárcát kap ajándékba a feleségétől. Meglepetve érdeklődik, hogy milyen alkalmából kedveskedik ezzel, mire önagysága egyszerűen csak annyit mond:

— Jó napom volt a klubban, szivecském. Nyertem vagy száz fontot . . .

De azt bajosan jelenti ki ilven nyugalmommal, hogy:

— Pechem volt, öregem . . . Elvesztettem a kosztprénzt . . .

NYILVÁTER.

NESTLÉ FÉLE
régbevált GYERMEKLISZT
 PRÓBADOBÓZT INGYEN KÜLD:
HENRI NESTLÉ, WIEN, I. BIBERSTRASSE 31.

Gyógy- és vizgyógyintézet
 Eggenberg, Grác mellett.

Az összes újkori fizikális gyógyeszközök.

Főorvos: Dr. Grossmann, volt egyetemi assistens.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	813.-
Osztrák hitel	624.-
A gazdasági törvényjavaslat	146
Államkassza	716.-
Jelzálogbank	424.50
Részvénytársaság	716.-
Helyettesítési	75.-
Közföldi vagyon	643.-

Irónyzat:
Magánleszámitolási kamatláb:
 Bécs 5³/₄—5¹³/₁₆ %/o, Berlin 5¹/₄ %/o London 4¹/₄ %/o.

Budapesti gabonátőzsde.

Szara K. (Strasser és Közig) 5000 db. búzaföldi szára	
1913. májusra	11.48
1913. júliusra	11.97
1913. októberre	9.34
Zab júliusra	8.44
Zab októberre	8.01
Tételek 1913. május	7.67
aug	8.11

Készára változatlan.

Állatkiállítás a Hortobágyon.

Ló- és szarvasmarhadíjazás.

A Debreczeni Gazdasági Egyesület és a Lótenyésztési bizottság a földmivelésügyi miniszter támogatásával és anyagi hozzájárulásával június hó 15-én, vasárnap délelőtt 8 órakor kezdődőleg rendezti az évenként szokásos ló- és magyarfajú szarvasmarha-kiállítást, amelyen a tenyésztési jutalomidíjakat is kiosztják. A kiállítás, amelyen minden debreczeni lakos tenyésztő résztvehet állataival, a Hortobágy-pusztán, a vásártéren lesz.

A kiállítás feltételei a következők: Az állatokat a kiállítás helyén és napián reggel 8 órakor kell elővezetni, amikor az állatorvos azokat megvizsgálja és a bizottság jegyzékbe veszi. A csikóval elővezetett anyakancák és három éves kanca-csikók közül csak a gazdák saját nevelésű állataikat díjazák.

A borjuval elővezetett magyarfajú teheneik csak akkor díjaztatnak, ha az állat már az ellés előtt a kiállító birtokában volt, a többi szarvasmarhánál pedig, ha legalább hat hónappal a kiállítás előtt a kiállító tulajdonai voltak.

Díjak lovaknál:

I. Csikóval elővezetett anyakanca lovak:

1. díj 10 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 2. díj 6 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 3. díj 5 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 4. díj 3 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 5. díj, bronzoklevél.

II. Három éves kanca-csikó lovak:

1. díj 10 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 2. díj 8 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 3. díj 4 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 4. díj 4 drb. 10 K-ás arany.

arany. Államdíj. 5. díj 2 drb. 10 K-ás arany. Lovaregyl. díj.

III. Két éves kanca-csikó:

1. díj 6 drb. 10 K-ás arany. Egyesületi díj. 2. díj 3 drb. 10 K-ás arany. Lovaregyl. díj. 3. díj 1 drb. 10 K-ás arany. Katz M. díj.

IV. Egy éves mén-csikó:

1-ső díj Steinfeld Champion-díj 20 drb. 10 koronás arany, melyből azonban az alapító oklevél értelmében 10 drb. arany tartálékba helyeztetik.

Díjazás szarvasmarhánál:

I. Borjuval elővezetett magyar fajú teheneik:

1. díj 8 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 2. díj 4 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 3. díj 3 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 4. díj 2 drb. 10 K-ás arany. Államdíj.

II. Három éves magyar fajú üszök:

1. díj 8 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 2. díj 4 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 3. díj 3 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 4. díj 2 drb. 10 K-ás arany. Államdíj.

III. Két éves magyar fajú üszök:

1. díj 7 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 2. díj 4 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 3. díj 3 drb. 10 K-ás arany. Államdíj. 4. díj 2 drb. 10 K-ás arany. Államdíj.

Indulás Debreczenből június 15-én reggel 5 órakor, visszajövetel a Hortobágyról délután 3 órakor. A kiállítás vezetősége felkéri a gazdaközönséget, hogy a tenyésztő-állat-kiállításra jószágait minél tömegesebben vezesse elő.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védelem a következő fizetéseketelenséget jelentik: Müller Béla Budapest, Rákóczi-ut 80., Gruninger Vilmos Nagyszében, Sek Ágost Pozsega, Holtzer és Abonyi Szeged.

HOTEL NEW-YORK BÉCS

Új megnyitás! WIEN, II., SPERLGASSE 5. Új megnyitás!

Pompás 100 szoba.
 5 pernyire a városi központtól. Az északi vasút (Nordbahn) és az Észak-nyugati vasút (Nordwestbahn) pályaudvarainak közvetlen közelében. — Előkészített családi szálloda. — Központi fűtés. Hideg és meleg víz minden szobában. Fürdők a házban. Elegáns hall, zene-, író-, és olvasószobák. Kitchén konyha. Szobák 3 korona 60 fillértől feljebb. Tulajdonos: GEIRINGER KÁROLY

:: MEGHÍVÓ. ::

A Debreczeni Trágyagyár Részvénytársaság

1913. évi június 21-én déli 12 órakor, az Alföldi Takarékpénztár helyiségében tartja

VI. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek azzal hivatnak meg, hogy a közgyűlésen csak az vehet részt, aki részvényét 1913 június hó 18-án délig a társaság pénztáránál (Deák Ferenc-utca 19), vagy az Alföldi Takarékpénztárnál letétbe helyezi.

Az 1912—13. évi zárszámadások a társaság irodahelyiségében (Deák Ferenc-utca 19) közszemlére kitétettek és az érdeklődők által megtekinthetők.

Tárgysorozat:

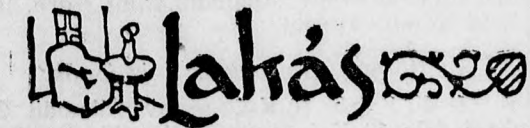
1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1912—13. évi mérleggel és eredmény-számlával.
2. A felmentvény megadása iránt határozás.
3. Igazgatósági tagok választása.
4. A felügyelő-bizottság 1913—14. évi díjazásának megállapítása.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levelezés
Gondolatban sok édes csókot küld a Te Kicsid.

A nyári hónapokat kellemesen szeretném eltölteni. Gavallér uriember barátságát keresem „Próbáljuk meg” jelígre a kiadóhivatalba kérek levelet.

Lakás
Igen szép 4 szobás lakás minden hozzávalóval, két bejárattal, gáz- vagy villanyvilágítással, modern azonnal kiadó. Miklósv. utca 22.

KIADÓ URI LAKÁSOK: Széchenyi-utca 21. szám alatt 4 szobás utcai lakás minden komforttal, esetleg istállóval és **Arany János-utca 39. szám alatt** 3 szobás udvari lakás.

Pereszlay Márk Endre-telepen kiadó több rendbeli 2 szobás lakás mellék helyiségekkel együtt. Értekezni lehet Török Bálint-u. 2. sz.

Különféle
EREDETI karlsbadi kétszersült Sprudel forrásvízzel készítve, — kapható a Deutsch-üzletekben.

Utazókocsarak, kézbőröndök, sport- és gyermekkoszoriak legolcsóbban **Schwarz M. L.-nél**. Piac-u. 52, megyeház mellett.

Valódi édes nemes szegedi paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatáru nagykereskedésében, pénzügyi palota Telefon 79.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben látással mellett. — Tervrajzot és költségvetést általában készítenek. Házak évi lókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. **Gyenes Antal**, Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

KONYHA ÉS ELŐSZOBA berendezések készen kaphatók, nagy választékban, **Weisz Ferenc** asztalos, József-kir.-herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90.

Kopirkönyvek, valódi Heller patent, a legkeresettebb gyártmány 1000 lapos 4.60 kor. 500 lapos 2.60 koronáért kaphatók **Hoffmann és Kronovitz** könyvnyomdájában, Piac-utca 49.

Tenniszcipőt és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít **Falussy Károly**, polgári és katonai cipész-mester, Csapó-utca 41. szám alatt.

Kimaradt üzleti könyvek kiadóhivatalunkban míg a készlet tart, igen olcsón kaphatók.

Izr. urinónél kitűnő házikoszt és lakás kapható. **Arany János-u. 16. sz.**

Jégvermet, teljesen megtöltve, azonnali megvételre keres **Vass László**, Hatvan-u. 30

Gyermektolókoksi megvételre kerestetik. **Erzsébet-ut 101. sz., a kapu alatt.**

Eladó méhkaptárak javított Göndöcs és Zirdzon félek. Bővebben a ref. kollegiumi pénztárban.

KABÁN országos vásár folyó hó 18 án tartatik.

Használt jégsekreány márványlapokkal olcsón eladó. **Simonffy-utca 2. alatt, városi bérház 1. emelet 1.**

Makulaturapapiros olcsón kapható **Piac-utca 49. sz., I. emeleten**, a második udvarban.

Egészen új hálószoba berendezés eladó. **Iskola-utca 8. sz. alatt.**

Kerékpár 20 koronáért eladó. **Eötvös-u. 11. sz. alatt.**

Pedálos cimbalom elköltözés miatt eladó. **Mester-utca 43. sz.**

Konyhaedények és szobaholmik eladók. **Darabos-utca 32. sz. alatt.**

Groszmann Ignác huscarnokában **Pásti-utcán**, ugy a marhahus, mint fiatal (kneib) hus 1 K 28 fillérért kapható.

Kérdezzék a világot járó művészeket s tanúságot tehetnek róla, hogy az egész Magyarországon elterjedtek a **Matild szépség-szerek** **Matild szappan**, **Matild krém** (szepítő) arckenőcs, továbbá a **Kun sertés-pora**, nincs olyan falu Magyarországon, ahol ne használnák. Mindazok kaphatók minden gyógyszerárban és drogeriában.

Állást kapok
Úgyes fiúk lakatos tanulóknak felvételnek fizetéssel. **Weisz Ede** Piac-u. 38.

Tanuló fizetéssel felvétetik **Fisch Testvérek** utódánál Piac-u. 40.

Szárz dada, ki takarít és szépen vasal kerestetik. **Hatvan-u. 9. sz., első emelet.** Értekezni 10-5-ig.

Egy német leány felvétetik egy kis leány mellé. Jelentkezni **Simonffy-u. 2/B, I. emelet 4. sz. a.**

Házak-Telkek
Böszörményi-uton 39. számú ház és szőlő (Ménló-teleppel szemben) jutányos áron eladó.

Bocskay-kertben 7 hold szőlő. elköltözés miatt, kedvező fizetési feltételek mellett, félholdas részletekben is. eladó. Értekezni lehet **Hadházv Dezsónél**. **József kir. herceg-utca 33.**

Élvezetelhelyiség
Lakatos vagy asztalos műhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. **Széchenyi-u. 44.**

Jóforgalmu bodega eladó betegség miatt. **Csapó-u. 77. sz. alatt.**

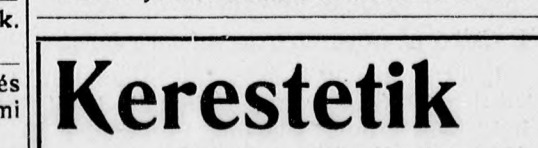
Jómeneteli kávéház teljes berendezéssel más vállalat miatt eladó. **Cim a kiadóhivatalban.**

Állást keres
Irodakaritást vállal tisztességes iparos felesége. **Honvéd-u. 26. sz.**

Takarítónőnek ajánlkozik tisztességes aszszony. **Pesti-utca 63. szám.**

Intelligens asszony előkelő házhoz ajánlkozik háztartás, gyermeknevelés, német nyelv, zongora, kézimunkára. **Irodai munkában jártas.** **Némethné Darabos-u. 43.**

Kerestetik
Debreczen részére egy kereskedelmi képzettségű ember, ki az itteni képviseletet elvállalná. Ezzel járó jövedelem a 6-8000 koronát meghaladja. Ajánlatokat kérek „Biztos megélhetés” jelígre a kiadóhivatalban leadni.

A sámsoni ut mellett 88 katasztrális hold szántóföld több évre kiadó. **Értekezhetni a tulajdonossal Bethlen-u. 11. sz.**

Szenzációs ! találmány !

TIK-TAK
patent automatikus **LÉGYFOGÓ** zománczott fémlemezéből, sokszor használható, 3 évig nem szárad be, csinos, tehát salonokban is alkalmazható felfüggesztve, vagy felállítva.
Darabja 24 fillér.
Viszontelárusítók nagy engedelmény
Kapható: **Blumberger festékkereskedőnél, Debreczen, Hatvan-utca 13. szám alatt.**
!! Hajdu megye egyedérszítője !!

Magyar államvasutak menetrendje 1913. május hó 1-től

Debreczenből indul :

Budapest felé személyvonat	d. u. 12 ó. 12 p.
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u. 4 ó. 45 p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8 ó. 57 p.
Budapest felé (gyors)	reggel 6 ó. 00 p.
Csak P.-Ladányig	d. e. 10 ó. 52 p.
Budapest-Nagyvárad felé	d. u. 3 ó. 45 p.
Budapest felé gyors v. személy	éjjel 1 ó. 52 p.
Budapest-Nagyvárad felé	este 10 ó. 55 p.
P.-Ladány-Arad felé	este 9 ó. 10 p.
M.-Sziget-Körösmező felé	éjjel 2 ó. 54 p.
Csak Szatmárig	reggel 5 ó. 18 p.
Szatmár-M.-Sziget felé	d. u. 3 ó. 53 p.
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u. 7 ó. 15 p.
M.-Szigetig	este 10 ó. 51 p.
Szatmár M.-Sziget f (gyorsv.)	d. u. 11 ó. 48 p.
Szerencs-Kassa sz. v.	reggel 5 ó. 14 p.
Miskolc-Kassa felé	reggel 8 ó. 51 p.
Nyiregyháza-Szerencs	déliben 12 ó. 05 p.
Miskolc-Kassa felé	este 7 ó. 30 p.
Szerencs S.-A.-Ujhely-Kassa f	d. u. 4 ó. 28 p.
Nyiregyháza	este 10 ó. 42 p.
	m. á. vasutól reggel 5 ó. 30 p.
	m. á. vasutól d. e. 8 ó. 13 p.
H.-Böszörmény	m. á. vasutól d. e. 10 ó. 40 p.
B.-Sz.-Mihály felé	m. á. vasutól déliben 12 ó. 32 p.
	máv. vasutól d. u. 2 ó. 25 p.
	m. á. vasutól d. u. 4 ó. 35 p.
	m. á. vasutól este 7 ó. 10 p.
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel 5 ó. 20 p.
Tiszapolgár, Tiszafüred, Füzessabony d. e.	11 ó. 55 p.
De eszke-N.-Léta felé	reggel 4 ó. 10 p.
O.-Kócs-Polgár felé vásártérről	d. u. 5 ó. 03 p.
Derecske-N.-Léta felé	reggel 8 ó. 50 p.
Derecske-N.-Léta felé	d. u. 2 ó. 42 p.
Derecske-N.-Léta felé	este 7 ó. 05 p.

Debreczenbe érkezik :

Budapest felől gy. v.	déliben 11 ó. 32 p.
Budapest Ngyvárad felől sz. v.	d. u. 3 ó. 33 p.
P.-Ladányból sz. v.	gy. v. este 6 ó. 59 p.
Püspökladány	d. u. 2 ó. 58 p.
	reggel 7 ó. 47 p.
	délelőtt 9 ó. 36 p.
Budapestről gy. és sz. v.	este 10 ó. 14 p.
Budapestről gy. és sz. v.	éjjel 2 ó. 31 p.
Budapestről gy. és sz.	reggel 5 ó. 01 p.
M. Sziget felől sz. v.	reggel 6 ó. 32 p.
	sz. v. éjjel 10 ó. 08 p.
M. Sziget felől	éjjel 1 ó. 29 p.
	reggel 8 ó. 45 p.
Királyháza felől sz. v.	déli 11 ó. 47 p.
Királyháza	reggel 6 ó. 59 p.
Körösmezőről gy. v.	d. u. 4 ó. 23 p.
	este 10 ó. 08 p.
Szatmárról gy. v.	d. e. 8 ó. 45 p.
Szatmárról sz. v.	este 6 ó. 32 p.
Nyiregyházáról sz. v.	reggel 6 ó. 39 p.
Kassa felől sz. v.	reggel 8 ó. 33 p.
Szerencs felől sz. v.	déli 11 ó. 24 p.
Kassa felől sz. v.	d. u. 3 ó. 32 p.
Kassa felől sz. v.	este 8 ó. 30 p.
Szerencs felől sz. v.	este 10 ó. 24 p.
	máv. vasutóhoz d. e. 7 ó. 16 p.
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasutóhoz d. e. 11 ó. 41 p.
H.-Böszörmény felől	máv. vasutóhoz este 6 ó. 45 p.
	máv. vasutóhoz d. u. 2 ó. 13 p.
	máv. vasutóhoz d. u. 3 ó. 40 p.
Derecske-Nagy-Léta felől	d. u. 1 ó. 25 p.
	este 6 ó. 35 p.
Derecske-Nagy-Léta felől	reggel 7 ó. 30 p.
	reggel 6 ó. 27 p.

1913 június 8.

Valódi
az 1913
Egy
3.10 m
teljes fé
(tűz), na
elegere
Egy szelvény
felállításra
szükséget
szelvény

Sieg
Az előnyös
munkáját
piacosa rend
olcsóbb a
kiszolgálás

Kar
M
épületta, de
lényit-ter 6.
larit elsziget
Kartelen kiv
saját érdeke,

300.00
egy rége
rangu na
ke
Tőke és
biz
Ajánlatok ci
SCHWARZ

Fig. velje
rozott, un K
tel en
Erdőg. V

Debrec
lett, a
közelb
1020 m
termess
nyos á
tétélek
e
Értekez
802. há
sal ped

Viepisulobol

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekte szalonruhához 20.—K-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkagarnát, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron küld, mint megbízható és azelőtt még mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a molyokat a magánérvő élve, ha szövet-szükségletét követően Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Örökös választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Kartelen kívül. MEZŐ ÁRMIN

éptülfia, deszka és cserépkereskedése Wesselőnyi-tér 6. szám alatt. (Berta-gőzmalom.) — Kolarit elszigetelő lemez kizárólagos egyed. árusítása. Kartelen kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be.

300.000 koronával társ

egy régebben fennálló fővárosi, első-rangu nagybani bizományi üzlet átvételéhez

kerestetik biztosítva.

Tőke és tőke utáni 10% nyereség Ajánlatok címmel: „F. F. 30.000“ alatt kéretnek: SCHWARZ JÓZSEF hirdetési irodjához, BUDAPEST, Andrassy-ut 7. sz.

ERDŐGYÖNGYÉ

ALKOHOLMENTES

kül: ásvány- vagy szikvízzel vegyítve fenséges üdítőital.

Fig. veljen a névre és kérjen mindig határozottan Erdőgyöngyét. Hasonnevé értékteien utánzatok visszautasítandók!

Erdőgyöngyeművek Moritz Löw, Brünn-Hussowitz.

Debreczen — nyírbátori vasut mellett, a tamási állomás közvetlen közelében igen szép fekvésű és jókarban levő

1020 négyszögöl területű szőlő

terméssel, esetleg anélkül, jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett szabad kézből

eladó.

Értekezni lehet Hajdusámszonban 802. házszám alatt, felvilágosítással pedig az 5. számú telefonon.

MOF

Szenzációs

MOLYFALÓ

„MOF“ rendkívül kellemes illatú, „MOF“ nemcsak a molyok berepülését akadályozza meg, hanem elpusztítja az összes molyokat petéivel együtt! „MOF“ ezerszeresen hatásosabb, mint a kámlor és naphalál. „MOF“ kolosszális kiadósága és szigorúan antiszeptikus. Tessék értéktelen utánzásoktól óvakodni. „MOF“ 13 év óta fényesen bevált. Mintacsomag „MOF“ 1—K, fél kg „MOF“ 2-20 K, 1 kg „MOF“ 4—K. Kapható illatszerekkereskedésekben, drogériákban és szakbavágó üzletekben. Ahol nincs raktár, utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett küldi

„OJA“ illatszertár Americ. Co. Ltd.
Wien, I., Petersplatz Nr. 11.

Kiadó

a Hatvan-utca 64. számú ház június 1-re. Van benne több rendben lakás, üzlethelyiség és istállók. Az udvarban van most: fa, szén, mész, cément és fedőpapirlemez raktár. Értekezhetni Szepességi-utca 12. szám alatt a tanítónál.

Böszörményi-ut 39. számú ház és szőlő

(Ménló teleppel szemben)

!! jutányosan eladó !!

Telefon 945. ... Telefon 945.

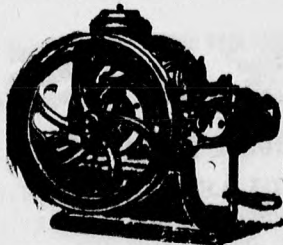
Tűzifa, kőszén

igen olcsón beszerezhető

SZÜGYINÉL, (Hungária-malom mellett.)

Ugyanott 2 és 3 méteres akácfaok olcsón kaphatók.

A világhírű és a legújabb rendszerű

BOLINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

Ányos Imre cégnél kaphatók Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jóállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON 12-76.

Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

Friss levegőszellőztető-fűtés

friss levegőnek állandó bevezetésével, egészséges, olcsó, egyszerű. Alkalmos családi házak, iskolák, templomok, termek, üzlethelyiségek fűtésére, minden házba, régibe is beépíthető. Több mint 2200 telepet pár év alatt fényes eredménnyel vezettünk be, minthogy valóban egészséges, felállítása, üzeme olcsó és önműködőleg szellőztető. Ismertetések ingyen és bérmentve.

Luftheizungsbaugesellschaft, Wien, XVII/3.

Képviseli: Révai Jenő, Budapest, V., Csáky-utca 23.

ESKA

A legmodernebb, legelegánsabb
kerékpár
az osztrák kerékpár-
ipar diadala. Verseny-
nélkül. Árát megéri.

Egyedüli elárúsítás
Molnár Testvérekéknél Debreczenben.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
Debreczen, Kistemplombazár.
: Hajduvármegye szállítól. :

Ujdonságok:

Mosó Egonpe kelme -- Grenadin
-- Batist -- Zephyr -- Kreton

! Óriási választékban !

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS
CIPÓKRÉM
Minősége kitűnő
puhit, tisztít,
fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó dívaterrébe
a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi újbérlőház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

!! PADLÓ-LAKKOK !!
és Marx-féle zománc-festékek

minden színben **BLUMBERGER** fes-
tékkereskedésében, Hatvan-utca 13.
Telefon 621. !! Cégre tessék vigyázni. !!

DALMA

Az évek óta legjobbnak bizonyult

**Fernolendt-
cipőpaszta**

„NIGRIN“

Mindenütt kapható!!

Fernolendt-cipőpaszta

a legszebb fényességet adja és a bőrt tartóssá teszi.

Véd--jegy

TELEFON 632. SZÁM.

||

Alapított 1893. évben.

||

TELEFON 632. SZÁM.

Üzletáthelyezés miatt rendkívüli árleszállítás

HALMÁGYI SÁMUEL

női és leányfelöltők legnagyobb áruházában **Piac-utca, a főpostával szemben.**

Üzletemet f. évi augusztus hóban a szemben levő **SZEDLÁK**-féle házba helyezem át, hol a mai kor igényeinek megfelelő modern áruházat rendezek be, miért is tulhalmozott raktáramból a rossz pénzügyi viszonyokra való tekintettel az alábbi cikkeket rendkívül olcsón árusítom.

Lüszter köpeny	minden színben, leszállított ára	K 12.—	Costüm legujabb	angol, selyem béléssel, leszállított ára	K 32.—
Angol kabát	divatos színben, leszállított ára	K 10.—	Costüm finom	lüzterből, divat, leszállított ára	K 29.—
Sima posztó	felöltő kék és fekete, leszállított ára	K 14.—	Costüm vászonból	jól mosható, leszállított ára	K 25.—
Leánykabátok	színes és sötétek, leszállított ára :	K 12.—	Leány és női	kerti ruhák vászonból, rendkívüli olcsó ára	K 12.—

MOSÓ PONGYOLÁK remek színekben, jól mosható, leszállított ára . . . . . **K 6-90.**

Selyem, grenadin, batiszt, vászon és delain bluzokból nagy csoportkiállítás, rendkívül leszállított árak már 3-50 K-tól.

Üzlethelyiség kiadó.

Berendezés eladó.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben